Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 2 август 1972 йил, чоршанба | № 179 (15.350). | Баҳоси 2 тийин.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАР РАҲБАРЛАРИНИНГ ДЎСТОНА УЧРАШУВИ

Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партияларининг қисқа муддатга дам олиш учун Совет Иттифоқига келган раҳбарлари 1972 йил 31 июлда Қримда учрашдилар.

Учрашувда Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Кадар, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Хонеккер, Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбал, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Герек, Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Н. Чаушеску, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак қатнашдилар.

Учрашув вақтида социалистик ва коммунистик қурилишнинг бориши тўғрисида ҳамда социалистик давлатларнинг ҳар томонлама ҳамкорлигини янада ривожлантириш тўғрисида самарали фикрлашиб олинди. Актуал халқаро масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари А. А. Громико, К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими А. И. Блатов, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Секретариатининг аъзоси Р. Фрелек, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси М. Балев, Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси К. Митя, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси В. Эберлайн қатнашдилар.

* * *

КПСС Марказий Комитети учрашув қатнашчилари учун зиёфат берди.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

СССР 50

◆ АВГУСТ — ҲОСИЛГА ҲОСИЛ ҚЎШИШ ОЙИ. ҲАММА ЖОЙДА ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК.

◆ ҒЎЗАЛАРНИ ҚОНДИРИБ СУҒОРАЙЛИК, ЎСИШ ВА РИВОЖЛАНИШДАН ОРҚАДА ҚОЛАЁТГАН ЎСИМЛИКЛАРНИ ТАБАҚАЛАБ ПАРВАРИШЛАЙЛИК. ҲАР ТУП ҒЎЗАНИНГ СЕРҲОСИЛ БЎЛИБ ЎСИШИНИ ТАЪМИНЛАЙЛИК.

◆ ИККИ ТОМОНЛАМА КУЛЬТИВАЦИЯ ЎТКАЗИШНИ АВЖ ОЛДИРАЙЛИК. УНИВЕРСАЛЛАРГА ТЎСИҚЛАР ЎРНАТИБ, ҲОСИЛ НИШОНАЛАРИНИ ТЎКИЛИШДАН САҚЛАЙЛИК.

◆ ҒЎЗАЛАРНИ «ШАРБАТ»ГА ҚОНДИРАЙЛИК, ЕР ЕТИЛИШИ БИЛАН КУЛЬТИВАЦИЯ ЎТКАЗИБ, НАМНИ ТЎЛА САҚЛАБ ҚОЛАЙЛИК.

◆ ЧЕКАНКАНИ ТЕЗ КУНЛАРДА СИФАТЛИ ҚИЛИБ ТУГАЛЛАЙЛИК.

◆ КЎСАК ҚУРТИ ВА БОШҚА ХИЛ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЗАРАРКУНАНДАЛАРИНИ БУТУНЛАЙ ҚИРИБ ТАШЛАЙЛИК.

◆ ҲАММА ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА!

МЕХАНИЗАТОРЛАР МУСОБАҚАСИ

МАШИНАЛАР ШАЙ БЎЛСИН

Ҳозир қишлоқларда механизатор энг ҳурматли кишилардан бири бўлиб қолди. Чунки, унинг қадоқ қўллари, ақл-заковати, жасорати ҳаётга сайқал беряпти, туганмас бойликлар яратяпти. Механизатор қишлоқда марказий фигура. Далалаги ҳосилнинг тақдири механизатор билан сувчининг қўлида.

Бу йилгидек мураккаб йилда механизаторларнинг роли янада ошмоқда, уларга кўпроқ масъулият юкланяпти. Чунки, баҳор жуда инжиқ келди. Айни чигит экиладиган пайтларда узлуксиз ёғингарчилик бўлиб кўпгина қишлоқ хўжалик ишларини вақтида амалга ошириб қўйишнинг иложи бўлмади. Барча ишлар бир вақтга тўғри келиб қолди. Бир кунда уч кунлик ишни, бир трактор билан уч тракторнинг ишини бажаришга тўғри келди.

Совхозимизнинг кўпгина бригада ва бўлимларида ғўзаларимизнинг авжи яхши. Ғўзаларимиз ёппасига кўсаклаб ҳосил шохлари ортиб бормоқда. Лекин ҳамма жойда ҳам ишимиз дуруст кетяпти деб бўлмайди. Чунки, ўтган йилга қараганда ғўзаларимиз 10-12 кунга кечикмоқда. Айрим пайкалларда ўсишдан орқада қолаётган ғўзалар ҳам бор. Шунинг учун ғўза парваришини тағин ҳам кучайтирмоғимиз, ўсимликка етарли даражада шарбат беришимиз, ўз вақтида суғориб туришимиз зарур бўлади.

Ҳозирги пайтда ғўза парваришида мутлақо узилишга йўл қўйиб бўлмайди. Чунки, шу кунларда гуллаб ва кўсаклаб турган пайтда суғориш ва қатор ораларини вақтида юмшатиш, озиқлантириш — далаларда мўл ҳосил тўплашнинг бирдан-бир омилидир. Чунки, ғўза парваришида узилишга йўл қўйилса, ўсимлик шона ва гулни тўкиб юбориши бир қисм ҳосилга путур етиши мумкин.

Барча далаларимизда ғўзаларга йиллик озуқа нормасини бериб бўлдик. Ҳар гектар майдонга 8 тоннадан маҳаллий ўғит, 2.5 тоннадан қўй қийи солинди. Қўй қийи солинган майдонларда ғўзаларнинг авжи баланд. Ҳароратнинг нормадан паст келишини ҳисобга олган ҳолда ўсишдан орқада қолаётган ғўзаларга қий солган эдик. Бу яхши натижа берди. Ерда ҳароратнинг кўтарилишига, тупроқнинг физик хоссалари яхшиланишига олиб келди. Ғўзалар кеча-кундуз баббаравар ривожланди.

«Совет Ўзбекистони» газетасида сирдарёлик механизатор Аҳмаджон Валиевнинг «Келинг, беллашайлик» сарлавҳали хати босилиб чиқди. Моҳир механизатор ўз хатида ҳар бир механизаторнинг қалбидаги гапларни айтган ва муҳим масалаларни ўртага ташлаган. Биз, совхозимизда Аҳмаджон Валиевнинг хатини ўқиб чиқдик ва кенг муҳокамадан ўтказдик. Моҳир механизаторнинг айтишича, терим машиналари серҳосил пайкалларда унумли ишлайди. Дарҳақиқат шундай. Буни ўтган йилларда ўз тажрибамизда ҳам яққол синаб кўрдик.

Совхозимиз Қарши даштида ташкил топган тўнғич пахтачилик совхозларидан бири бўлиб, хўжалигимизда биринчилар қатори пахтани машиналарда териб олиш йўлга қўйилган эди. Кўпгина йилларда етиштирилган ҳосилнинг 45-60 процентини машиналар билан саранжомлаб олганмиз. Совхозимизда машиналар бункеридан 250-300 тонналаб, ҳатто бундан ҳам кўп пахта тўккан механизаторлар етишиб чиққан.

Бу йил чигит экишдан бошлаб, машина теримини ўйлаб иш тутдик. Ҳозир барча майдонлардаги ғўзаларни машинабоп қилиб ўстириш, эгатларнинг, ўқариқларнинг олиниши устидан қатъий контроль ўрнатдик. Сувчилар билан механизатор ўртасида ҳамкорлик бўлмаса ҳосил етиштиришда ва машина теримида юксак унумга эришиб бўлмайди.

Мен Сайим Ғойибов раҳбарлик қилаётган бригадада механизаторман. Ҳозиргача барча майдонларда беш марта ишлов ўтказдим, уч марта чуқур жўяк олдим. Культивация ва жўяк олиш билан бир вақтда ўғитлаб ҳам кетилди. Бригадамиз далаларида ғўзалар ёппасига кўсаклай бошлади. Мен ғўзаларнинг машинабоп бўлиб ўсишига катта эътибор беряпман. Бошқа бригадаларда меҳнат қилаётган касбдошларим ҳам машина теримини ўйлаб иш тутяптилар. Уларнинг ҳар бири мутахассисларнинг маслаҳатларига қатъий риоя қилган ҳолда, ерда намнинг кўпроқ сақланиши, ғўзаларнинг сершох бўлиб ўсиши учун барча тадбирларни кўряптилар.

Совхозимизда машина терими учун ҳозирдан қайғурилмоқда. Совхоз дирекцияси терим машиналарини шайлаш, теримда қатнашадиган бошқа техника ва механизмларни мавсумга тахтлаш юзасидан қатор тадбирларни ишлаб чиқди. Машина теримига тайёргарлик ана шу тадбирлар асосида олиб бориляпти. Хўжалигимизда 55 терим агрегати бор. Шулардан 26 таси тўрт қаторли «Ўзбекистон» маркали пахта терадиган машинадир. Мавжуд терим агрегатларининг ҳаммаси 100 процент ремонтдан чиқарилиб, тайёрлик майдончасига чиқариб қўйилди. Бундан ташқари қўшимча равишда яна 12 та «Ўзбекистон» маркали терим машинасини харид қилишни мўлжаллаб турибмиз. Шундай қилиб, терим машиналари 67 тага етказилади. Совхозимиз механизаторлари ҳар бир терим агрегати билан камида 130 тоннадан, жами 8700 тоннадан зиёд пахтани бункерлардан тўкишга аҳд қилиб қўйишди. Планга нисбатан 90 процент, ялпи ҳосилнинг 60-65 процентини машиналар билан йиғиштириб оламиз.

Бунинг учун реал имкониятлар бор. Ҳозир совхоз марказий устахонасида очилган механизаторлар курсида 30 дан ортиқ йигит-қиз машина бошқариш ҳунарини ўрганяпти. Демак, бизда ҳар бир машинага иккитадан механик-ҳайдовчи бириктириш ва машиналарни икки сменада ишлатиш мумкин бўлади.

Совхоз бош инженери Акбар Мейлиев раҳбарлигида далаларни машина теримига мослаш, теримга пухта шайланиш юзасидан комиссия ташкил этилган. Бу комиссия машина теримига ажратилган участкаларда ғўзаларни машинабоп қилиб ўстириш, техника тайёргарлиги устидан қаттиқ назорат ўрнатган.

Мен сирдарёлик моҳир механизатор Аҳмаджон Валиевнинг чақириғига тўла қўшиламан ва барча ҳамкасбларимизни ҳам бу чақириқни қўллаб-қувватлашга даъват этаман. Мавсумда «Ўзбекистон» маркали машина билан камида 450 тонна «оқ олтин» териб бераман. Бу менинг СССР нинг 50 йиллиги шарафига тайёрлаган тўёнам бўлади. Ҳамкасбларимдан ўтган йилларда 200-300 тонна ва ундан ҳам ошириб пахта терган Ўғилой Исломова, Тожи Саидниёзов, Очил Абдураҳмонов, Ҳусан Шарипов Жалил Муродов, Курбоной Мирзаева каби механик-ҳайдовчиларнинг ҳар бири 250-300 тоннадан ошириб пахта териб тўкиш мажбуриятини олганлар.

Бу йил совхозда 140 га яқин механик-ҳайдовчи пахта териш машиналарини бошқаради. Уларнинг ҳар бири юбилей йили ҳосилини қисқа муддатларда йиғиб-териб олишга ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Ҳозир хўжалигимиз далаларида 3800 гектар майдонда ғўза ўстириляпти. Шундан 1000 гектар майдонда ингичка толали пахта етиштирилади. Пахтакорларимиз ҳар гектар ердан 38 центнердан жами 15 минг тонна чўл дурдонасини етиштириш учун кураш олиб боряптилар. Ҳозир бутун диққат-эътиборимиз йиғим-теримга қадар барча машиналарни шай қилиб қўйишга қаратилган.

Мирзо ХОЛИҚОВ,
Ульянов районидаги «Партия XX съезди» совхозининг механизатори, республикада хизмат кўрсатган механизатор.

Пахтакор районидаги «Уч қаҳрамон» совхози коллективи бу йил етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини «зангори кема»ларда териб олишга аҳд қилди. Шу мақсадда ғўзалар машина теримига мослаб парвариш қилиняпти. Суратда (чапдан) бўлим бошлиғи Б. Умирхолов, бригадир А. Бегашев ва бош инженер С. Аҳмедов ўртоқлар ғўзаларнинг ҳолатини кўздан кечиришяпти. Пастдаги суратда ғўзаларни машиналар ёрдамида чеканка қилиш пайти. А. Тўраев фотолари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

АМУ СОҲИЛИДА ТЎҒОН

Туямўйин гидроузели қурилишида янги босқич бошланди. Гидроқурувчилар дамба барпо қилишга киришдилар. Бу дамба дарё соҳилидан беш километргача чўзилиб, баландлиги ўн уч метрга боради. Дамбага ярим миллион кубметр тупроқ солинади. Бу — шу ерда лойиҳалаштирилган дамбаларнинг дастлабкисидир.

Ҳозир қурувчилар гидроузелнинг асосий иншоотлари — сув оқиб ўтадиган тўғон ва гидростанция учун мўлжалланган котлованда тупроқ ишларини давом эттирмоқдалар.

ЯНГИ КОРХОНАЛАР

Тошкентнинг катта уй-жой массиви Чилонзорда ишга туширилган конфет цехи юқори сорт шоколад конфет — «Ассорти» ишлаб чиқара бошлади. Бу цех 8 гектарлик майдонга қурилаётган озиқ-овқат корхоналари комплексига киради. Комплекс автоматлашган катта омбор ишлаб турибди. Макарон ишлаб чиқарувчи цехнинг иккинчи навбати қурила бошлади. Бу цех шу беш йилликда битказилиб, ишга туширилади. Цехнинг 7 та линияси бир кунда олтмиш тонна вермишель, угра, турли хил макаронлар тайёрлайди.

Республикада шу хилдаги озиқ-овқат корхоналари комплекси биринчи марта яратиляпть.

ЮКСАК КЎРСАТКИЧ

Калинин районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозининг чорвадорлари сут соғиб олишда республикада энг юксак натижаларга эришдилар. Улар йил бошидан буён 250 сигирнинг ҳар биридан 2500 килограммдан сут соғиб олдилар. Чорвадорлар фермаларда сермеҳнат ишларни комплекс механизациялаш, озуқа рационини яхшилаш натижасида шундай ютуққа муваффақ бўлдилар.

Колхозчилар ҳар бир сигирдан 4 минг килограмм сут соғиб олишдан иборат янги оширилган мажбуриятларни қабул қилдилар.

ДОН — ДАВЛАТГА

Ўзбекистон ССР колхоз ва совхозларида ғалла ўрим-йиғими, уруғлик жамғариш ва дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 1 августга бўлган МАЪЛУМОТ (Процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён ўрилган ғалла; учинчи стун — жамғарилган уруғлик; тўртинчи стун — халқ хўжалиги планига нисбатан тайёрланган дон*).

Тошкент	94,8	73,6	97,3
Сирдарё	96,4	47,2	73,6
Фарғона	100,0	100,0	62,8
Наманган	100,0	100,0	30,0
Андижон	100,0	107,2	—
Самарқанд	97,2	86,8	65,7
Бухоро	100,0	91,6	86,6
Қашқадарё	90,0	89,9	85,0
Сурхондарё	91,3	69,0	87,2
Хоразм	94,7	—	—
ҚҚ АССР	—	—	—
Республика бўйича:	94,1	78,7	76,1

*) Халқ хўжалик планига қатъий план ва пландан ташқари топшириқ киради.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Республика областларида сабзавот, картошка ва ҳўл мева тайёрлаш плани қандай бажарилаётгани тўғрисида 1972 йил 31 июлга бўлган МАЪЛУМОТ

(Биринчи, учинчи ва бешинчи стунлар — тонна ҳисобида тайёрлангани, иккинчи, тўртинчи ва олтинчи стунлар планнинг бажарилиш проценти).

ОБЛАСТЛАР	Сабзавот		Картошка		Ҳўл мева	
Тошкент	51,3	21,9	12872	36,3	13194	41,8
Сирдарё	2,6	11,2	21	1,6	2930	65,3
Фарғона	25,8	40,9	13	0,1	3834	43,0
Наманган	16,5	38,5	375	13,4	2999	35,9
Андижон	17,4	31,6	514	30,2	4979	59,5
Самарқанд	16,8	14,5	2336	17,8	7436	51,3
Бухоро	7,8	28,0	—	—	2603	77,7
Қашқадарё	4,1	14,1	715	47,7	2978	44,4
Сурхондарё	11,7	53,0	1349	58,7	1127	22,4
Хоразм	2,9	19,4	—	—	572	102,1
Қорақалпоғистон АССР	1,6	9,8	76	5,1	596	35,5
Республика бўйича:	158,5	24,6	18271	25,9	43248	46,2

МУНОСИБ ТЎЁНА

Совхознинг 10 йиллиги нишонланган кун Тугал учун ҳам унутилмас кун бўлди. Молгузар тоғ этакларида яйлов кезиб қўй-қўзилар боқиб юрган йигит ўшанда қалб амри билан чўлга келганди. Чўлда дастлаб механизаторлик қилди. Машинада пахта терди. Қайси иш топширилмасин, уни сидқидилдан бажарди. Меҳнатсевар йигитни тезда бригада бошлиғилигига тавсия этишди.

Ёш бригадир юқори ҳосил олиш учун барча имкониятларни ишга солди. Гектаридан 30-35 центнерлик хосилни мўлжаллаб даладан жилмади. Гоҳ трактор ўриндиғига ўтирса, гоҳ ғўзаларга сув таради, ўрни келганда қўлига кетмон олиб, чопиқ қилди, бегона ўтни йўқотди. Лекин бу ишлар билан кутилган мақсадга эришолмади. Иложи қанча! Ернинг захи қочирилмагани, йил сайин шўр юзага чиқаётгани ёш бригадирнинг мақсадига халақит берарди.

Чўлда дренаж қудуқлар усули топилди. Барча қатори, Тугал бошлиқ бригаданинг ерларига ҳам ёпиқ вертикал дренаж қувурлар ётқизилди. Ернинг захи қочирила бошланди. Энди ишлар юришиб кетди. Ҳосилдорлик йилдан йилга оша борди. 1969 йилда гектаридан 17 центнер, 1970 йилда 22,5 центнер, 1971 йилда 29 центнердан ҳосил олинди. Бригада қўлга киритган ютуқларнинг асосий омили ер шароити яхшилангани бўлса, иккинчидан чигитни гербицид билан оқилона экиш, ягана, чопиқни вақтида қилиш, ғўзага сифатли ишлов бериш, сувни ғўзанинг талаби даражасида олиб боришда эди.

Сирдарё область Ильич районидаги «Правда» совхозининг Тугал Бегимқулов бошлиқ бригадаси пахтакорлари ишни ана шундай омилкорлик билан ташкил қилмоқдалар. Бригада аъзолари бу йил 73 гектар ерга чигит экиб, барча майдонларда тўлиқ кўчат ҳосил қилдилар. Ҳозир бригада далаларида ғўзага бешинчи ишлов берилмоқда. Ғўза уч марта сув ичди. Барча майдонлардаги ғўзалар текис гулга кириб, кўсаклаяпти. Ғўзага ишлов беришда сувчилардан Илаш Шамшинов, Етмиш Жўраев, Алиқул Эсиров, Раҳмат Холмирзаев, тракторчи Эгам Шамсиев ўртоқлар юксак агротехникага амал қилмоқдалар.

Бригада коллективининг шу кунларда диққат-эътибори зиммага олинган юксак мажбуриятни шараф билан бажаришга қаратилган. Улар ҳар гектар ердан пландаги 23 центнер ўрнига 37 центнердан ҳосил етиштириш, 100 процент ҳосилни машиналарда териб олишга сўз беришган. Бу молгузарлик пахтакор Тугал Бегимқулов бошлиқ бригада коллективининг СССРнинг 50 йиллик юбилейига муносиб тўёнаси бўлади.

Ж. ИСРОИЛОВ.

Уйчи районидаги Жданов номли колхозда маккажўхоридан юқори ҳосил етиштирилди ва силос бостириш тезкорлик билан олиб борилмоқда. Ҳошимбой Акромов бошлиқ бригада аъзолари ҳар гектар ердан кўплаб дон ва 700 центнердан сўталик кўк поя олиш учун курашмоқдалар. Штатсиз фото мухбир А. Юсупбоев олган бу суратда бригада далаларида маккажўхори ўрими кўрсатилган. Районнинг бошқа хўжаликларида ҳам маккажўхори ўрими ва силос бостириш авж олдириляпти.

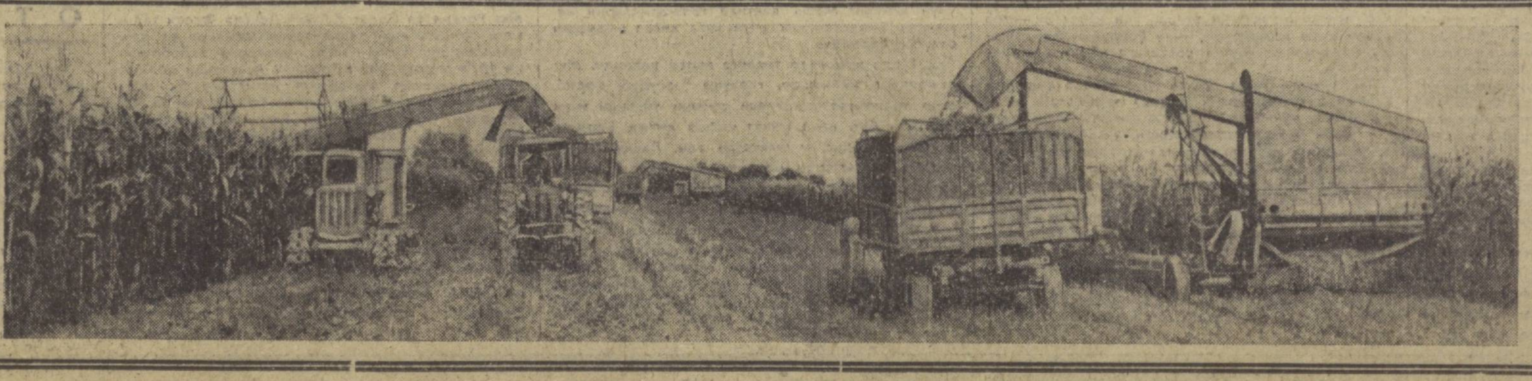

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Матбуот комитетини қайта тузиб, уни СССР Министрлар Советининг нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари иттифоқ-республика Давлат комитетига айлантирди.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Борис Иванович Стукалинни СССР Министрлар Советининг нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетининг раиси қилиб тайинлади.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

КОММУНИСТНИНГ БУРЧИ

КПСС Марказий Комитети май Пленумининг «Партия ҳужжатларини алмаштириш тўғрисида»ги қарори барча коммунистларнинг диққат марказида турибди. Бошланғич партия ташкилотлари ушбу қарор юзасидан ўз вазифаларини белгилаб олмоқдалар. Партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик ва бу ишни ўтказиш — ҳамма жойда партия сафларини янада мустаҳкамлаш, коммунистларнинг авангардлигини таъминлаш, интизомни, масъулиятни, коммунистлар активлигини оширишга қаратилган муҳим ташкилий-сиёсий тадбир деб қаралмоқда. Партия йиғилишларида КПСС XXIV съезди қарорларидан келиб чиқадиган хўжалик, ижтимоий-сиёсий ва ғоявий-тарбиявий вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилишига, ўзаро ишонч ва талабчанлик, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтиришга, КПСС Программаси ва Устави талабларининг бажарилиши, коммунистларнинг авангардлик ролини оширишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Бугун биз Тошкентдаги «Компрессор» заводида бўлиб ўтган партия йиғилиши ҳақида ҳикоя қиламиз.

«Компрессор» заводи бошланғич партия ташкилоти ўз сафига 192 коммунист ва 6 партия аъзолигига кандидатни бирлаштирган. Корхона коммунистлари коллектив иши учун юксак масъулият ҳис қиладиган, ўзлари билан ёнма-ён ишлаётган ҳамкасбларига ғамхўр, ҳамиша омма орасида бориб, ишда ҳам, турмушда ҳам ибрат кўрсатадиган кишилардир. Турли характер ва тақдирга эга бўлган, ягона мақсад йўлида меҳнат қилаётган коммунистларнинг бугунги йиғилишида партия ташкилоти фаолиятини янада яхшилаш, ўз олдиларида турган вазифаларни муваффақиятли бажариш масаласи муҳокама қилинди.

— Жуда катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган муҳим вазифалар олдида турибмиз, — деди корхона партия ташкилоти секретарининг ўринбосари Н. Олтибоев ўз докладида. — партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик ва бу муҳим ташкилий-сиёсий тадбирни амалга ошириш жараёнида коммунистларнинг активлиги ва ташаббускорлигини кучайтиришга, партия интизомини янада мустаҳкамлашга эришмоғимиз лозим. Хўш, партиямиз съезди қарорларини бажариш, ишимизни янада яхшилаш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланяпмизми? Келинг, ҳозир ана шу масалалар ҳақида фикрлашиб олайлик, ўз таклиф ва мулоҳазаларимизни, истакларимизни айтайлик.

Докладчи ва музокарада қатнашган нотиқларнинг сўзларида бошланғич партия ташкилоти ва ҳар бир коммунистнинг коллектив иши учун жонкуярлигини янада ошириш, ўзаро ҳамкорлик, меҳнатга ижодий ёндошиш, ғоявий баркамолликни қарор топтириш, шунингдек масъулият сезмай ишлайдиган, интизомни бузадиган, кишиларга нисбатан муросасизлик билан кураш олиб бориш каби муҳим вазифалар алоҳида таъкидланди.

Завод меҳнат аҳли йиллик планни муддатидан олдин бажариш мажбуриятини олган. Утган йили бу ерда 1484 та ПК-10 ва ПР-10 маркали, шу йилнинг олти ойи давомида эса 936 та компрессор ишлаб чиқарилди.

Корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим воситаси — ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш йўлида анчагина ишлар қилинаётир. Утган бир ярим йил давомида механика-йиғув ва йиғув цехларида бешта механизациялашган поток линияси ишга туширилди. Бу эса, меҳнат унумдорлигини 64,2 процент ошириш ва РКВН-6 маркали янги ратор вакуум насослар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш имконини берди.

Қуюв цехида Умар Усмонов бошлиқ бригада ўз ташаббускорлиги билан кенг танилган. Шу йилнинг бошида У. Усмонов бригада аъзолари билан маслаҳатлашиб, цех бошлиғи Иван Кошелев ёнига келди-да, «Бригадамиз ҳафталик планни тўрт кунда, ойлик топшириқни эса йигирма кунда бажариш мажбуриятини олди, шуни расмийлаштириб қўйсангиз», деди. Дарҳақиқат, йигитлар ваъдалари уддасидан чиқишди. Бригада ҳозир йиллик планни бажариш арафасида турибди. 15 кишининг ҳаммаси ойлик топшириқларини мунтазам 140-150 процентдан уддалаётир.

Партия йиғилишида корхона бошланғич партия ташкилоти Умар Усмонов бошлиқ бригаданинг ватанпарварлик ташаббусини қувватлабгина қолмай, уни цех ва участкаларга кенг ёйганлиги қувонч билан қайд қилинди.

Экспериментал участка токари П. Овсянников йиғилишда жуда муҳим масала ҳақида гапирди. У иқтисодий ва маънавий рағбатлантириш тўғрисида сўзлар экан, шу йўлда содир бўлаётган камчиликларни таъкидлаб кўрсатди. Ҳалол меҳнати, хулқи ва аҳлоқи билан бошқаларга ибрат бўлаётган кишиларга илиқ сўзларимизни сира аямаслигимиз лозим, деди у. Дирекция, партия ташкилоти ва касаба союз завод комитети маънавий ва моддий стимулларни қўшиб олиб бориш мақсадида социалистик мусобақа ғолиблари учун кўчма Қизил байроқ ва пул мукофоти таъсис этган. Мукофот кўпинча ҳеч қандай маросимсиз топширилади. Бунинг ўрнига клубда тўпланиб, заводдаги ҳамма ишчи ва инженер-техник ходимлар таклиф қилинса, бундай мукофот кўп йилларгача ҳеч кимнинг эсидан чиқмасди.

Коммунистнинг бурчи фақат ўзи яхши ишлабгина қолмай, бошқаларни ҳам эргаштира билишдан иборатдир. Партия группаси ташкилотчиси У. Усмонов, йиғув цехи бошлиғи А. Останин, механика цехи партия ташкилотининг секретари И. Малихин партия аъзоларининг ёш ишчиларни тарбиялашдаги масъулияти ҳақида алоҳида тўхталдилар. Йиғилиш қатнашчилари комсомол ташкилотига партия раҳбарлигини ва коммунистларнинг ёш ишчиларга оталигини янада яхшилаш ҳақида ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар. Корхонада ёшларни ишчилар синфига қабул қилиш маросимлари ўтказиб турилади. Улар кекса, тажрибали мастерларга бириктиб қўйилган. Бироқ бу ерда ташкил қилинган илмий-техника прогресси курси ишини қониқарли деб бўлмайди. Коммунистлар партия ташкилоти ёшлар тарбияси билан астойдил шуғулланиши лозим деган фикр билдирдилар.

— Илмий-техника тараққиёти авж олган айни кунларда чуқур билим эгалламай туриб, замонавий дастгоҳларни бошқариб бўлмайди.

Механика цехининг коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи К. Муҳиддинов ана шундай деди. Коммунист ўқишда ҳам шахсий ибрат кўрсатиши зарур. У партиянинг сиёсий жангчиси деган номни шараф билан оқлаши учун пухта ғоявий-назарий тайёргарликка эга бўлиши лозим.

Корхонада жуда кўп ишчи ва инженер-техник ходимлар олий ўқув юртлари, техникум, кечки ишчи-ёшлар мактаблари, партия ва комсомол маорифи системасида ўқимоқдалар. 11-йиғув цехи бошлиғи Анатолий Останин заводга оддий ишчи бўлиб келган эди. У кечки мактабни туғаллаб, техникумда билим олди. Оддий ишчидан цех бошлиғи лавозимига кўтарилди. Ишчилардан Э. Ражабов политехника институтида, Е. Прошченко, Р. Исҳоқов, А. Шимко, К. Салоҳиддиновлар техникумларда сиртдан билим олмоқдалар. Ўз устида мунтазам ишлаётган, билимини ошираётган кишилар заводда кўпчиликни ташкил қилади.

К. Муҳиддинов У. Байлин, В. Петровларнинг ҳам номини тилга олди. Афсуски, тўлиқсиз ўрта маълумот билан чекланиб қолган бундай коммунистлар ҳам бор.

Партия йиғилишида коммунистларнинг жамоат ишларидаги иштироки, партия топшириқларининг қандай бажарилаётгани ҳам чуқур таҳлил қилинди. Заводда жамоат ишларида фаол қатнашаётган коммунистлар кўп. Район партия комитетининг аъзоси, қуюв цехининг қолипчиси П. Приленко, Собир Раҳимов район Советининг депутати Э. Қодиров, завком раиси А. Кучеренко ва бошқалар шулар жумласидандир. Намунали ишлаётган партия группалари ташкилотчилари ва дружиначилар, пропагандист ва сиёсий ахборотчилар, «Машиностроитель» деворий газетасининг редколлегияси аъзолари ва бошқа жамоат ишларида қатнашаётган коммунистлар анчагина.

Бироқ корхона партия ташкилотида партия топшириғи бўлмаган ёки топшириқни бажармаётган коммунистлар ҳам бор. Баъзи коммунистлар партия йиғилишида музокараларга камдан-кам қатнашадилар. Бунинг сабаби атрофлича ўрганилди ва партбюро ишидаги баъзи камчиликлар сабабли ана шундай аҳвол рўй бераётгани аниқланди. Партия ташкилотининг айби билан баъзи коммунистлар бир неча топшириққа эга бўлиб туриб, айрим партия аъзолари эса жамоат ишига тортилган эмас. Айниқса, А. Соколов секретарлик қилаётган 3-механика-йиғув цехи партия ташкилоти ва Э. Баҳромов ташкилотчи бўлган асбобсозлик цехи партия группасида шундай аҳвол содир бўлмоқда.

Партия йиғилишида музокарада сўзга чиққан кўп коммунистлар партия аъзоларининг ахлоқий фазилатлари, интизомни мустаҳкамлашдаги шахсий ибрати, ахлоқ нормаларига қатъий амал қилиши ҳақида сўзладилар. Ишда ҳам, турмушда ҳам ўз ўртоқларига ибрат кўрсатаётган кишилар билан бирга коллектив ўртасида ўзини нотўғри тутаётган, нотўғри хатти-ҳаракати билан кишиларнинг дилини ранжитаётган коммунистларнинг номлари ҳам тилга олинди.

Завод бошланғич партия ташкилоти йиғилишида партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик вазифалари чуқур таҳлил қилинди, қабул қилинган қарорда амалга ошириладиган тадбирлар, қилинажак ишлар ўз ифодасини топди.

Йиғилишда партия ҳужжатларини алмаштиришни қандай ўтказиш ҳақида фикр ва мулоҳазалар билдирилди. Коммунистлар ҳамма партия аъзолари учун ягона, доҳий В. И. Ленин сурати акс эттирилган янги партия билети топшириладиган куни ҳар бир коммунистнинг эсида умрбод сақланиб қолиши зарур, дедилар.

Р. ТУРСУНОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

УЛКАН ИНШООТ

Сирдарё ГРЭСининг бош корпусида биринчи қозон монтаж қилиниб бўлди! деган «Молния» пайдо бўлди.

Бир неча юз тонна келадиган гигант иншоот графикда белгиланганидан икки кун олдин 28 июлда монтаж қилиб бўлинди. 31 июлда эса қозонни турли хил синовларга ҳозирлай бошлашди.

Бу — Сирдарё ГРЭСстрой ва қозонни тайёрлаб берган Таганрог заводи коллективларининг умумий муваффақиятидир. Рифат Уланов бошлик монтажчилар бригадаси билан Таганрогдан келган шеф-монтёр Борис Гусев қўлни-қўлга бериб ишладилар. Россиядаги шаҳардан келган дўст Ўзбекистоннинг Ширин шаҳрида 30 дан ортиқ ишчига ҳунар ўргатди.

— Икки секциядан иборат қозон соатига 900 тонна буғ ишлаб чиқаришга мўлжалланган, — деб хабар берди «Узбекгидроэнергострой» трестининг бош инженери Л. Б. Брискин. — Бу — республикада энг катта иссиқлик энергетика установкасидир. Қозон 300 минг киловатт қувватли турбогенераторни буғ билан таъминлайди.

Биринчи турбинани йиғиш ишлари график бўйича олиб борилмоқда. Турбинанинг бир қанча узеллари ҳозирнинг ўзидаёқ ўрнатилиб бўлинди ёки монтаж қилишга тайёрлаб қўйилди. (ЎзТАГ).

Сирдарё ГРЭСи қурилишида турли касб эгалари мардона меҳнат қилмоқда. **Суратда:** беш йилдан буён самарали ишлаб келаётган геодезист Е. Гонторская.

А. Тўраев фотоси.

ЕНГИЛ САНОАТ ТЎНҒИЧИ

СССР 50

Фарғоналиклар бундан роса 45 йил илгари нишонлаган 1 Май байрами кунини ҳали-ҳали эслаб юришади. Шу куни Фарғона шаҳар меҳнаткашларининг кўп минг кишилик митинги бўлиб, унда Ўзбекистон Марказий Ижроия Комитетининг Раиси Йўлдош Охунбобоев қатнашган ва меҳнаткашларининг гулдурос қарсаклари остида бўлғуси тўқимачилик фабрикасининг пойдеворига биринчи ғиштни қўйган эди.

Қурилиш тез суръатлар билан олиб борилди. Ишлаб чиқариш корпуслари билан бир қаторда мана шу фабрикада меҳнат қилаётган одамлар учун уй-жой, социалистик шаҳарча қад кўтара бошлади.

Учинчи йили 1 Май куни яна тантанали митинг бўлди. Бу гал ишчилар биринчи тўқимачилик корхонасининг фойдаланишга топширилиши шарафига тўпланган эдилар. Шу куни республикамиз тарихида биринчи бўлиб ип йигирув машиналарининг урчуқлари ва тўқув дастгоҳлари ишга тушди, Фарғона тўқимачилик фабрикасида дастлабки метр газлама тўқиб чиқарилди.

Йиллар ўтди, фабрика тўқимачилик комбинатига айланди. Комбинат реконструкция қилинди. Йигирув фабрикаларида 157 минг урчуқ ва тўқув фабрикасида 2935 тўқув станоги ишлай бошлади. Комбинат ишчиларининг сони 10 мартадан ортиқ ўсди. Шунга яраша маҳсулот — ип-газламалар миқдори ҳам ортди. 1930 йилда тўқимачилик фабрикасида 60 га яқин хотин-қиз ишлаган бўлса, ҳозирги вақтда Фарғона тўқимачилик комбинатида 6000 дан ортиқ малакали хотин-қизлар ишлаб турибди.

Дзержинский номли Фарғона тўқимачилик комбинати 1970 йилда ўзининг 40 йиллик юбилейини ўтказди. Шу давр ичида корхона техника жиҳатидан аъло даражада жиҳозланган илғор тўқимачилик комбинатига айланди. Унинг қуввати ўсди. Ҳозир ҳар йили 1930 йилдагига нисбатан 80 баравар кўп ип йигирилмоқда. 37 баравар кўп газлама тўқилмоқда. Комбинат ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг ассортиментини ҳам 80 хилга кўпайтирди. Шундай қилиб, Фарғона тўқимачилик комбинати 40 йил ичида халқимиз учун 1 миллиард 700 миллион метр турли хил газламалар ва 284 минг тонна йигирилган ип ишлаб чиқарди.

Доҳий В. И. Лениннинг саноатни хом ашё манбаларига ва истеъмол районларига яқинлаштириш ҳамда мамлакатдаги барча миллатларнинг экономикаси ва маданиятини кўтариш йўли билан уни рационал жойлаштириш тўғрисидаги кўрсатмаларини амалга ошириш шарофатини Фарғона тўқимачилик комбинати мисолида яққол кўриш мумкин.

Енгил саноатнинг тўнғич корхонасини ишга солиш қанчалик оғир бўлмасин, бу шарафли иш эди. Бунда ўзбек тўқимачиларига рус ишчилари бажонидил ёрдам бердилар. Ўз корхоналарига чақириб иш ўргатдилар. Тажрибаларини аямадилар. Ҳатто Фарғонага келиб станокларни ишга солиб бериб кетдилар. Уларнинг кўплари корхонани оёққа турғазишга ёрдам бериш учун шу ерда ишда қолдилар. Кўплаб шогирдлар тайёрладилар.

Машина ва станокларни монтаж қилишда Москва, Ленинград, Иваново ва бошқа шаҳарлардан 140 дан зиёд малакали ишчилар ва инженер-техниклар ёрдамга келди. Шундай қилиб, Ўзбекистон тўқимачилари билан Москва, Иваново тўқимачилари ўртасида интернационал дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари бошланди. Ана шу дўстлик ва ҳамкорлик ёрдамида фабрика биринчи ўн йилликда 16 минг тонна йигирилган ип ва 120 миллион метр ип-газлама ишлаб чиқариб, 1940 йилдаёқ Совет Иттифоқидаги илғор тўқимачилик корхоналари қаторига чиқиб олди.

Улуғ Ватан уруши даврида Фарғона тўқимачилик фабрикасига Ворошиловград, Ногинск, Серпухов шаҳарларидан машиналар, асбоб-ускуналар кўчириб келтирилиб, ишга солинди. Натижада фабриканинг қуввати ошиб, комбинатга айланди. Фарғона тўқимачилик комбинати ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг ҳаммасини фронт учун, ғалаба учун сафарбар қилди ва шу билан буюк зафарга ўз ҳиссасини қўшди.

Урушдан кейин комбинат яна кенгайди. Ишлаб чиқариш планини ошириб бажариш ва маҳсулот сифатини яхшилаш учун социалистик мусобақа авж олиб кетди. Натижада кўп вақт ўтмай урушдан олдингидан ҳам кўпроқ аъло сифатли газлама ишлаб чиқарила бошланди.

Фарғона тўқимачилик комбинати саккизинчи беш йилликда айниқса ўсди ва ривожланди. Йигирув ва тўқув фабрикаларининг эски кам унумли машина ва станоклари серунум техника билан алмаштирилди.

Комбинат фақат 1971 йилнинг ўзида планга қўшимча 1 миллион 131 минг сўмлик товар маҳсулоти реализация қилди, пландан ташқари 626 тонна йигирилган ип, 3 миллион 76 минг метр бўялмаган газлама ишлаб чиқарди. Пландан ташқари 677 минг сўм фойда кўриб, маҳсулотнинг таннархини 376 минг сўмга арзонлаштирди. 2,5 минг ишчи 1971 йил планини муддатидан анча илгари бажарди. Масалан, Хайрихон Тиллабоева йиллик планни 10 сентябрда бажариб, пландан ташқари 2,5 тонна ип йигириб берди. Е. Лихачева йиллик планни 30 сентябрда адо этди, пландан ташқари 2,2 тонна ип йигирди. Мастер ёрдамчиси Д. Меметов бригадаси планни 12 ноябрда бажариб, пландан ташқари 76 минг 517 метр газлама ишлаб чиқарди. Бундай илғорларнинг номини кўплаб келтириш мумкин.

Комбинат коллективи тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида, айниқса катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Улар «Минглар шартномаси»га қўшилиб маҳсулот сифатини кўтаришга алоҳида эътибор беришяпти ва Душанба тўқимачилик комбинати тўқувчилари билан мусобақалашиб ишлашяпти.

Газлама сифатини кўтариш юзасидан бошланган ташаббус бутун республикамиз корхоналарига қанот ёзиб, эндиликда у тўқимачиларнинг жонажон иши бўлиб қолди. Бунда Фарғона тўқимачилари ибрат бўларли ишлар қилаётирлар.

С. АБДУЛЛАЕВ,
Фарғона тўқимачилик комбинатининг директори.

Ш. МАРАСУЛОВ,
Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг кафедра мудири, техника фанлари кандидати.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. ҲАЙДАРОВга «ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИНЖЕНЕР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Узоқ йиллик, самарали ишлари ҳамда ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштиришда, технология жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштиришда актив қатнашганлиги учун СССР Рангли металлургия министрлигининг Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати директори Воҳид Ҳайдаровга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1972 йил, 31 июль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Б. С. ПИНСКИЙга «ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИНЖЕНЕР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Моддий-техника таъминоти органларида узоқ йиллар, самарали ишлаганлиги ва республиканинг энг муҳим қурилишлари ҳамда саноат корхоналарини комплектлаш ишидаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Моддий-техника таъминоти Бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Бениамин Срулевич Пинскийга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1972 йил, 31 июль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

П. И. ЯСАКОВга «ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИРРИГАТОР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Узоқ йиллик, самарали ишлари ва республика сув хўжалигини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун СССР Сув хўжалиги министрлиги Сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш Бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Петр Иванович Ясаковга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1972 йил, 31 июль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбек совет адабиёти соҳасидаги хизматлари учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёзувчи Владимир Александрович **Липкин** (Липко)ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиги билан мукофотлади.

ҲАРБИЙ ВАТАНПАРВАРЛИК АХБОРОТИ

ҲОЖИЕВНИНГ ТЎПИ

Москвада СССР Қуролли Кучлари Марказий музейининг залларидан бирида ҳамманинг кўзи тушиб турадиган жойга танкка қарши отадиган 76 миллиметрли тўп қўйилган. 268363 рақамли бу тўпда кўпдан-кўп ўқ ва снаряд парчалари излари бор. Бу тўп Волга соҳилларидан Севастополгача бўлган олов-оташли йўллардан ўтган, бу тўпдан узилган ўқ душманнинг қанчадан-қанча аскарлари ва техникасини сафдан чиқарган. Бутун шу вақт мобайнида мирзачўллик старший сержант Жуманазар Ҳожиев тўпнинг командири бўлган.

Ана шу тўп расчётининг 1944 йил май ойидаги жанговар ҳаракатлари тўғрисидаги маълумотлардан бирида бундай дейилади: Ж. Ҳожиев Қримда Чатирлик дарёси соҳилида бўлган жангларда оғир [illegible] бўлса ҳам, жанговар постидан нари кетмади. Қизил қонига бўялган қаҳрамон душманга қараб снаряд отаверди.

Тўп расчёти жангда кўрсатган довюраклиги ва жасурлиги учун орденлар ҳамда медаллар билан мукофотланди. Тўп командири Қизил Байроқ орденига сазовор бўлди. Бу — жасур тўпчининг саккизинчи жанговар мукофоти эди.

Урушдан кейин Жуманазар Ҳожиев жонажон юртига қайтиб келди. У Мирзачўлни ўзлаштиришга кўп куч сарф қилмоқда. Уруш ветерани мактаб ўқувчилари ҳузурида тез-тез бўлиб туради, ДОСААФ бошланғич ташкилоти ишида фаол қатнашади, ҳарбий ёшдаги йигитларга ҳарбий санъатдан таълим беради.

Хўш, тўпнинг бундан кейинги тақдири нима бўлди? Ҳожиев даволаниш учун жўнатилганидан кейин унинг ҳамюрти наводчик Тошпўлат Қашқарбоев тўп командири бўлиб қолди. Тўп расчёти кўпдан-кўп жангларда иштирок этди. Тўпга осиб қўйилган тахтача шу жангларнинг энг охиргиси тўғрисида дарак беради: «Бу тўп расчёти 87- гвардиячи ўқчи дивизиянинг жанговар сафларида бориб, Севастополь кўчаларига биринчи бўлиб ёриб кирганлар қаторида бўлди, ўт очиб душманнинг кўп аскарларини қириб ташлади».

Тошпўлат Қашқарбоев урушни эсон-омон тамомлагач, Тошкентга қайтиб келиб, шу ерда яшамоқда. У ҳукуматнинг кўпгина мукофотларига сазовор бўлди.

ТИТОВ НОМЛИ МАКТАБДА

Тўрткўлдаги Титов номли ўрта мактабга почтальон ҳарбий қисмдан хат олиб келди. Гвардиячи ўртоқ Гольцев ўқитувчиларга юборган хатида улар ҳозир Совет Армияси сафларида хизмат бурчини ўтаётган шогирдлари Саъдулла Анназаров билан фахрлансалар арзийди, деб ёзган эди. «Саъдулла интизомли, меҳнатсевар, тиришқоқ жангчи эканлигини кўрсатди,—деб ёзади қисм командири, — у буйруқни бажаришда бўлинманинг бутун составига ибрат бўлмоқда».

Тўрткўлдаги Титов номли ўрта мактаб ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишини йўлга қўйишда Қорақалпоғистон АССРдаги энг яхши мактаблардан бири ҳисобланади. Бу ерда ҳарбий кабинет жиҳозланган, жанговар шон-шуҳрат хонаси, мактабнинг ўз отиш тири бор.

Меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитетининг қарори билан мактабда ҳарбий кабинетни жиҳозлаш учун қўшимча маблағ ажратилди. Фильмоскоплар, магнитофон ленталари ва бошқа ускуналар сотиб олинди. Совет ҳарбий бошлиқлари тўғрисида, армиянинг тузилиши, ҳарбий Уставлар ҳақида ҳикоя қилувчи стендлар жиҳозланди. Ҳарбий шон-шуҳрат хонасида интернационал дўстлик клуби ишлай бошлади.

Мактабда запасдаги старший лейтенант, ўқитувчи Е. Каримовни ва Тўрткўл районы ҳарбий комиссариатининг ходими майор Нуриддиновни ҳамма ҳурмат қилади. Чунки уларнинг ҳормай-толмай ғайрат кўрсатиши туфайли ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишлари яхши йўлга қўйилди.

СОЛДАТ ЮРТИГА ҚАЙТДИ

Солдат Мусажон Исоқжонов ўз юрти Урганчга олис Белоруссиядан бир оз вақт туриб кетиш учун қайтди. Машқ вақтида топшириқларни намунали бажарганлиги учун унга қисқа муддатли отпуска берилди.

... Тунда жанговар тревога эълон қилинди. Мусажоннинг кийиниши, гаражга югуриб бориб, оғир транспорт машинаси рулини ушлаши учун бор-йўғи бир неча минут кифоя қилди. Бориладиган йўл олис, машаққатли эди. Лекин моҳир шофёр белгиланган манзилга жанговар юкларни ва жангчиларни муддатидан олдин етказди. Унинг моҳирлиги жанговар расчётга қўйилган вазифани муваффақиятли бажариш имконини берди.

Илғор жангчи юртига қайтгач, онасини кўрди, қадрдон шаҳридаги янги қурилишлар билан танишиб чиқди. Мусажон Исоқжонов бир қанча корхоналарнинг ёшлари билан суҳбатлашди, Совет Армияси сафларида хизмат қилиш тўғрисида гапириб берди.

БЎЛАЖАК ДЕНГИЗЧИЛАР

Бу гап ростми? Қадимий денгизчилик анъаналарига эга бўлган порт шаҳарлари — Севастополь, Одесса, Ленинград ёки Ригада денгизчи бўлиш бошқа гап. Ахир, Тошкент денгиздан жуда олисқу. Шундай бўлса ҳам, бу ерда денгизчилар тайёрланмоқда.

Бинолардан бирида шундай лавҳа бор: «Ўзбекистон ССР ДОСААФининг Тошкент денгиз мактаби». Бу ўқув юртининг адреси ҳарбий хизматни флотда ўташга аҳд қилган кўпчилик ёшларга айниқса яхши маълум.

Бу ерда ҳарбий хизмат ёшида бўлган йигитлар Россия ва Совет Ҳарбий-Денгиз Флоти тарихини, денгиз иши назариясини, кемалар ва двигателларнинг тузилишини, навигация асбобларини ўрганадилар. Улар Тошкент денгизида практикадан ўтадилар. Ёшларнинг ихтиёрига бу ерда чинакам кема, шлюпкалар ва бошқа денгиз анжомлари бериб қўйилган. Бўлғуси денгизчилар машқ қилиб, сузадилар, кемаларни юргизишни, шлюпкаларда эшкак билан ҳаракат қилишни, денгиз қуролларидан отишни ҳам ўрганадилар.

Бўлғуси денгизчилар таълим олса арзийдиган устозлар бор. Запасдаги иккинчи ранг капитани, ҳозирги вақтда мактаб бошлиғи В. И. Русаков жанговар кемаларда кўп йиллар мобайнида сузди. Ўқитувчилар — запасдаги офицерлар Б. В. Советкин, А. Ф. Бахарев Улуғ Ватан уруши йилларида фашистларга қарши жанг қилишган. Ёш ўқитувчилар А. Е. Беханов, В. И. Шадрин ва бошқалар ҳозирги замон жанговар кемаларида ҳақиқий ҳарбий хизматни ўташган.

Тошкент ҳарбий мактабини битириб чиққан кўпдан-кўп йигитлар Қора денгиз, Болтиқ денгизи, Тинч океани флотлари ва бошқа флотларнинг ҳарбий кемаларида муваффақиятли хизмат қилишмоқда. Денгизчиларни яхши тайёрлаганлиги учун мактабга турли флотлардан раҳматномалар келмоқда.

Яқинда курсантларнинг тағин бир группаси давлат имтиҳони топширди. Тошкент электротехника заводининг слесари Исмоил Солиев, тепловоз депосидан унинг ҳамкасби Амир Бекбоев пухта билим олганликларини кўрсатишди. Уларнинг ҳар иккови ҳам шлюпкаларда эшкак билан ҳаракат қилиш бўйича учинчи спорт разрядига эга. Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонти заводининг слесари Георгий Сорожин эса иккита спорт разрядига—отиш ва эшкак отиш бўйича иккинчи разрядга эга. Мактабнинг бошқа талабалари ҳам бу ердан жисмоний чиниққан, қийинчиликлардан қўрқмайдиган моҳир кишилар бўлиб чиқмоқда.

ОТА ЎҒЛИ

Младший сержант Комил Қурбоновга ҳарбий касб жуда ёқиб қолди. Уни запасга чиқариш вақти келганда ўзи армия сафида қолдиришларини, прапоршчиклар мактабига юборишларини сўраб рапорт берди.

Ҳарбий касбини танлаб олишда отаси, Улуғ Ватан урушининг ветерани Раззоқ Қурбоновнинг намунаси унга катта таъсир ўтказди. Раззоқ ака фронтда мардона жанг қилган эди. Ота ўз ўғлининг ҳарбий кадр бўлиб етишишга аҳд қилганлигини маъқуллади, Унга ўқишда ва хизматда муваффақият тилади.

Қўмондонлик младший сержант коммунист Комил Қурбоновнинг илтимосини қондирди. Ҳозир у прапоршчиклар мактабида таълим олмоқда. Коммунистлар уни мактаб партия бюросининг аъзолигига сайладилар. (ЎзТАГ).

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

МУСОБАҚА ВА МУКОФОТ

Республика қишлоқ, посёлка Советларининг социалистик мусобақасида хўжалик ва маданий қурилиш соҳаларида тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида улкан муваффақиятларга эришганлиги учун Оқдарё районидаги Даҳбед қишлоқ Совети Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари советининг «Ҳурмат диплом» ва пул мукофотини олишга муваффақ бўлди.

Қишлоқ Совети территорияси кенглиги, аҳолиси кўплиги ва деҳқончилик қиладиган ер майдони катталиги жиҳатидан райондагина эмас, областда ҳам салмоқли ўринни эгаллайди. «Даҳбед» пахтачилик совхози, Энгельс номли юқори ҳосилли колхоз шу қишлоқ Совети территориясидадир. Яна область пахтачилик ва боғдорчилик тажриба станциялари, Самарқанд пахта тозалаш заводининг тайёрлов пункти қишлоқ Совети доирасида жойлашган. Бу ерда 38 қишлоқ бўлиб, уларда ўн мингдан ошиқ ишчилар, хизматчилар ва зиёлилар истиқомат қилади.

Даҳбед қишлоқ Совети ўтган йили социалистик мусобақани кенг авж олдириб, пахтачилик, ғаллачилик, сабзавотчилик, пиллачилик ва чорвачилик соҳаларида улкан ютуқларни қўлга киритди. Областдаги барча қишлоқ Советлари орасида бошланган социалистик мусобақада фахрли ўринни — биринчиликни олди. Қишлоқ Советида пахта етиштиришда айниқса катта муваффақиятларга эришилди. 1971 йили пахта тайёрлаш плани 132,5 процент бажарилди. Давлатга қўшимча равишда 2532 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Тайёрланган пахтанинг қарийб етти минг тоннаси ёки 70 проценти машинада териб олинди.

Депутат Р. Ҳамроев раислик қилаётган Энгельс номли колхоз гектаридан 26 центнер ўрнига 31 центнердан «оқ олтин» топширди. Депутат У. Умаров бошлиқ бригада гектаридан 46 центнердан, Ш. Фармонов, М. Фаҳриддинов, К. Узоқов, А. Турсуновга ўхшаш депутатлар бошлиқ бригадалар, республикада хизмат кўрсатган механизатор М. Холбоев раҳбарлик қилаётган комплекс механизациялашган бригада йиллик пахта тайёрлаш планларини 140 процент ва ундан ошириб бажардилар.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришдаги муваффақиятлар ҳақида гапирилганда, қишлоқ Советининг шу соҳа бўйича доимий комиссияси фаолиятини алоҳида таъкидлаб ўтишга тўғри келади. Бу комиссияга қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, қишлоқ Совети территориясидаги область пахтачилик тажриба станцияси бошланғич партия ташкилотининг секретари депутат Т. Бобоев раислик қилади. Комиссия ўз ишини планли олиб боради, аъзолари билан вақти-вақтида маслаҳат кенгашлари ўтказиб туради. Қайси участкада ишлар қандай бораётганлигини, сайловчилар томонидан тушган наказларнинг қандай бажарилишини мунтазам кузатиб боради. Қишлоқ хўжалик ишларига доир масалаларни пухта ўрганиб, зарур бўлиб қолса, уларни қишлоқ Советининг навбатдаги сессияси ва йиғилишлари муҳокамасига киритади.

Йирик пахтакор «Даҳбед» совхозида ҳосилдорлик пасайиб кетди. Бир неча йил план тўлмади. Қишлоқ хўжалик доимий комиссияси аъзолари бунинг сабабларини синчиклаб ўрганиб қишлоқ Совети сессияси муҳокамасига қўйдилар. Сессия масалани чуқур ва атрофлича муҳокама қилди. Доимий комиссия ва депутатларнинг маслаҳатлари ҳамда таклифлари билан хўжаликда чигитни кенг қаторлаб, яъни қатор ораларини 90 сантиметр қилиб экиш усули қўлланилди. 1970 йилда бу усул совхознинг баъзи бўлим ва бригадаларида амалга оширилиб, яхши кўрсаткичларга эришилди. 1971 йилда эса кенг қаторлаб экиш хўжаликнинг ҳамма пахта майдонида жорий этилди.

Совхоз техника паркидаги барча тракторлар, сеялкалар ва культиваторлар янги усулга қайта мослаштирилди. Бир қанча қишлоқ хўжалик машиналари сотиб олинди. Бултур ҳамма бўлим ва бригадаларда ғўза парвариши сифатли ўтказилиб, пахтадан юқори ҳосил етиштирилди. Янги усул теримга қулай келди. Кенг қаторли карталарда терим агрегатлари унумли ишлади, машинада илгариги йилдагидан қарийб икки марта кўп пахта терилди. Машина терими плани салкам бир ярим баравар ошириб бажарилди.

Қишлоқ Совети доимий комиссияси ва совхоз мутахассисларининг ташаббуси билан амалга оширилган янгилик ўз афзаллигини намойиш этди. Совхоз 1971 йилги пахта тайёрлаш планинигина эмас, балки социалистик мажбуриятини ҳам ошириб бажаришга муваффақ бўлди. Бир йилда ҳосилдорлик гектар бошига олти центнер кўпайди. Техникадан унумли фойдаланиб, арзон пахта етиштирди. Хўжалик пахтачиликнинг ўзидан бир миллион сўм соф фойда кўрди.

Қишлоқ Советида 9 та доимий комиссия иш олиб бормоқда. Депутат И. Қаршиев бошлиқ халқ маорифи, депутат И. Юсупов раислигидаги соғлиқни сақлаш, депутат В. Турсунов бошчилигидаги ободончилик доимий комиссиялари фаолияти ҳақида ҳам шундай яхши фикрларни айтиш мумкин. Депутатлар мактаб-маориф, ободонлаштириш, маданий-маиший хизмат кўрсатиш ишларига актив қатнашмоқдалар.

Депутатлар билан сайловчиларнинг учрашувлари ўз вақтида, план бўйича ўтказилади. Ҳар бир депутат учун алоҳида дафтар очилган. Депутатлар дафтарида сайловчиларнинг наказлари ёзиб борилади ва бу наказлар қандай ижро этилгани қайд қилиб қўйилади. Кейинги ярим йил давомида сайловчилардан 31 наказ тушган ва бунинг 26 таси ҳал этилган.

Депутатлар, доимий комиссиялар ёрдами ва қишлоқ Советининг раҳбарлигида сўнгги йилларда учта типовой мактаб, шу жумладан, 640 ўринли икки қаватли мактаб биноси, кўпгина қўшимча синфхоналар қурилди. Учта янги болалар боғчаси, иккита клуб, икки жойда медпункт, дорихона, тўртта магазин, нонвойхона, ҳаммом, Даҳбед қишлоғида маиший хизмат комбинати бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Мана бир неча йилдирки, қишлоқда алоҳида тикувчилик, пойафзал ремонт цехлари ишлаб турибди. Радио-телевизор ремонти устахонаси қишлоқ меҳнаткашларига хизмат қиляпти. Ўтган йили кўп ўринли қишлоқ касалхонаси ишга туширилди.

Қишлоқ Советида оммавий-ташкилий ишлар яхши йўлга қўйилган. Сессиялар ва қишлоқ Совети йиғилишлари белгиланган муддатларда, системали ўтказиб турилади. Навбатдаги сессияларга 15-20 кун олдин тайёргарлик кўрилади. Унда муҳокама қилинадиган масалаларга депутатлар ва доимий комиссиялар актив иштирок этадилар.

Бундан ташқари, қишлоқ Совети жамоатчилик асосида ишлаётган 10 та ўртоқлик суди, 11 жойдаги халқ контроли группаси, 9 ота-оналар комитети ва бошқа жамоат ташкилотларига раҳбарлик қилмоқда.

Даҳбед қишлоқ Советининг меҳнаткашлари беш йилликнинг иккинчи йилини янада яхши кўрсаткичлар билан якунлаш учун курашмоқдалар. Қишлоқ Советидаги «Даҳбед» совхози ишчилари ва Энгельс номли колхоз аъзолари СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига мусобақани кучайтириб, юксак мажбуриятлар олганлар. Улар ғўза парваришини кун сайин авж олдириб, мўл ҳосил учун етарли замин яратмоқдалар. Айни вақтда бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтирмоқдалар.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ФЕРМАЛАРДАН ХАБАРЛАР

ПАСТДАРҒОМ. Районда кўп минг килограммчи сут соғувчилар сони тобора кўпаяпти. «Москва» колхозининг ферма ходими Г. Абдуллаева ҳар бош сигирдан 3.000 литрдан сут соғиб олишга сўз берди. «Ленинизм» колхозининг аъзоси Б. Бадалова эса бундан ҳам юқори кўрсаткичга эришишга сўз берди. Ильич номли совхознинг жонкуяр аъзоси Н. Бекирова ҳаммадан юқори — 4.500 литрлик марраии эгаллашга ваъда берди. Мусобақадош сигир соғувчилар ўз мажбуриятларини шараф билан бажаряпти.

Т. РУСТАМОВ.

ОЛТИАРИҚ. Бу ердаги Ленин номли колхозда ўтказилган сигир соғувчиларнинг область мусобақасида Бағдод районидаги «Большевик» колхозининг аъзоси Тожихон Мухлисова биринчи ўринни эгаллаб, хизматига яраша тақдирланган эди. У юбилей йилида ҳар бош сигирдан 2.250 литрдан сут соғиб олиш учун курашяпти.

Н. РАУФЖОНОВ.

ОХУНБОБОЕВ. «Ўзбекистон» колхози чорвадорлари давлатга 81.4 тонна сут, 26.2 тонна гўшт етказиб бериб ярим йиллик планни муддатидан илгари ўринлаган эдилар. Чорвадорлар орасида иккинчи ярим йил топшириғини ҳам муддатидан илгари бажариш учун мусобақа авж олдириляпти. Тўхтахон Мадраҳимова, Улмасхон Алижонова, Соттихон Шералиева каби пешқадам сигир соғувчилар йиллик марраии эгаллаш арафасида турибдилар.

М. ТОШБОЕВ.

ЯККАБОҒ. «Қизил Ўзбекистон» колхозида ташкил қилинган бўрдоқичилик базаси коллективи қорамолларни сўқимга, қўйларни бўрдоқига боқиб семиртиришда яхши кўрсаткичларга эришяпти. Шу кунларда 300 бош қорамол, 1800 бош қўй меҳр билан парваришланяпти, яқин кунларда гўштга топширилади. Ҳар қўйнинг тирик вазнини 45.50 килограммга етказиш кўзда тутилмоқда.

Ш. МАҲМУДОВ.

ОЗУҚА МЎЛ БЎЛАДИ

Сурхондарё областидаги қоракўлчилик совхозлари чорва моллар учун бир йиллик ем-хашак запасини тайёрлаб қўйдилар. Хозирги вақтда улар экилган ва табиий ўтларни ўтган йилдагидан анча кўпроқ тайёрламоқдалар. Чорвадорлар 45 минг тонна дағал хашакни ғарамлаб қўйдилар.

Амударё этаклари ва Бойсун тоғ этакларида кўп пичан етиштирилди. Бу ерларда пичан йиғиштириб олинмоқда. Шу билан бирга қоракўлчилик хўжаликлари суғориладиган ерларда озуқа экинларини етиштиришга ҳам катта эътибор бермоқдалар. Чорвадорлар бу ерларда биринчи марта 9 минг тонна беда пичани тайёрладилар. Ҳозирги вақтда кўп хўжаликлар бир ярим ва икки йиллик озуқа запасларини вужудга келтириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

АХЛОҚ МАВЗУИДА

ЁШЛИК — БЕБОШЛИК ЭМАС!

Район милиция идораси олдида ота-оналар ва ўқувчи болалар ташвишли бир қиёфада шивир-шивир гаплашиб турishibди.

— Ўлибдими?

— Йўқ, ҳали тирик эмиш.

— Ҳайрият, болаларимизнинг гуноҳи енгиллашар экан.

Кўчадан шовқин солиб кимнидир қарғаб келаётган аёл одамларнинг «ҳай-ҳайи»га қарамасдан тўғри милиция хонасига кириб кетди. У милиция лейтенанти қаршисида сўроқ бериб турган болага худди бургутдек ташланди-ю, қарғаб ура кетди.

— Қўйдек ювош ўғлимни бўри бўлиб единг, уни қамоққа туширдинг бадбахт!..

Милиция ходимлари болани аёлнинг чангалидан зўрға ажратиб, уни олиб чиқиб кетишди. Аёлдан калтак еган бола индамай ерга қараб турар эди.

Ўнинчи синфни битирган болалар мактабни тугаллаш шарафига энг яқин ўртоқлари билан йиғилишиб, ўтириш қилишди. Бу ўтиришга айтилмаган бир «меҳмон» ўртоқ ҳам келди. «Меҳмон» чўнтагидан икки шиша арок олиб стол устида турган пиво, вино шишаларига қўшиб қўйди. Аввало сипо бўлиб ўтирган «меҳмон» бироздан кейин ўртоқларининг қадаҳларидаги пиво, виноларини тўкиб ташлаб, уларга арок қуйди. Қуйди-ю, «шуни ичмаган номард» деб ўртоқларига бақрайди. Кўпчилик ичмади. «Меҳмон» ўзи ичиб олиб, энди зўрлик қила бошлади, дўқ урди.

— Ҳай, сенлар қанақа ўртоқсанлар, ичмаганни кунини кўрсатаман!

Баъзилар чиқиб кетишди. Уч-тўрт қалин ўртоқ ўтириб ичишди. Улар ярим кечада маст кўчага чиқишди.

— Холиқ! — деди «меҳмон», — Мана шу келаётган кишининг йўлини тўсиб, пул сўрайсан, бермаса урасан. Агар шу ишни қилмасанг, биз сени урамиз.

Маст Холиқ буйруқни бажарди. Лекин йўли тўсилган киши бўш келмади, болани бир уриб йиқитди. «Меҳмон» ўртоқ эса Холиқни ҳимоя қилгани бориб, кишига пичоқ урди ва пичоқни Холиққа бериб ўзи қочди. Одам йиғилиб, маст Холиқни ушлаб милицияга топширишди. Холиқ ҳушига келиб, тергов қилинганда пичоқ урган Карим эканлиги аниқланди. Милиция ходимлари Карим Тошевни қидириб топишди. Ҳозир сўроқ бериб турган «меҳмон» ўша Карим Тошев эди.

Биз бундай фожиали «ўртоқчилик» қиссасидан биргина воқеани эсладик, холос. Бу воқеа орқали биз ёшларнинг катталар назоратисиз йиғилишлари ва ёмон ўртоқчиликнинг ёмон оқибатлари ҳақида фикрлашмоқчимиз.

Баъзи оилаларда бўладиган турли маросимларда, ҳатто етти яшар боланинг туғилган кунида ҳам дастурхонга, боланинг ўртоқлари олдига шиша ичкилик қўйиш расм бўлиб қолган. Хеч бўлмаганда лимонад ёки Тошкент суви қуйилиб, худди спиртли ичимликдай қадаҳларга қуйилиб, боланинг соғлиғи учун кўтарилади. Қадаҳ кўтариш бора-бора одат тусига киради. Бола улғайгандан кейин қадаҳга Тошкент суви ёки пиво қуйиш кулгили бўлиб кўриниб, унинг ўрнини арок ёки коньяк эгаллайди. Қарабсизки, бола ёш «талантли» ичувчи бўлиб қолади. Шундан кейин бўладиган машмашалар маълум. Ёшларнинг ичкиликка ўғанишига ва ичкилик билан бўлган ўртоқчиликнинг фожиали оқибатларига сабаблардан бири мана шу.

Иккинчи сабаби, ота-оналарнинг фарзандлари тарбиясига, айниқса уларнинг ким билан яқин ўртоқ эканлигига бефарқ ва беларво қарашларидадир.

Тарбия инсоннинг шаклланишида энг асосий фактор, восита эканлиги маълум. Бола тарбиясида учта асосий тарбия ўчоғи бор. Биринчи тарбия ўчоғи бу — бола тўрт ёки олти соат ўқиб 2 ё 5 баҳо олиб келадиган мактаб; иккинчи тарбия ўчоғи — бола кўп вақт бўладиган, ота-онадан ё яхши, ё ёмон хулқ-одат ўрганадиган оила; Учинчи тарбия ўчоғи — бола бутун вужуди билан берилиб, унга асир бўлиб қоладиган «ўртоқчилик» — муҳит. Бола биринчи тарбия ўчоғи бўлган мактабда ўқитувчиларнинг берган тарбиясини баъзан ўйинқароқлик билан қулоққа олмайди, ё олади. Иккинчи тарбия ўчоғи — оилада эса бола эркалик билан ота-онанинг насиҳатига киради ё кирмайди. Учинчи тарбия ўчоғи ҳисобланган ўртоқчилик — муҳит болага шу қадар қаттиқ таъсир кўрсатадики, бу таъсирни бола енга олмайди. Мана шундай таъсирчан ўртоқ ўртоғига «ўзингни ўтга ташла!» деса, ташлайди. Шу хилда яхшиликка ҳам, ёмонликка ҳам бошлайдиган мана шу ўртоқ.

Айрим оилалардан баъзан ёмон, безори бола чиқиб қолади. Бунинг сабабини ҳам унинг ўртоқларидан қидириш керак. «Бирники мингга» деганлек, бир ярамас шахс иродасиз ёки содда бир неча ўртоқни бузиши мумкин. Буни ҳаёт кўрсатиб турибди.

Маданиятли оилада ўсган, ёшлигидан яхши тарбияланган содда, ювош, ёқимтой студент йигит бир кингир ошнага қўшилди-ю, яхши тарбиясини ҳам, тўғри йўлини ҳам йўқотди. Ошна уни йўлдан оздириб, ўзига дастёр қилиб савдогарчиликка бошлади ва узоқ шаҳарларга олиб кетди. Натижада студент имтиҳонлардан ўголмай бир йил курсда қолди. Бу ҳам етмагандай, иккинчи йили яна шу аҳвол юз берди. Шайтон ўртоқ унинг имтиҳон дафтарчасига ўзи ўқитувчиларнинг қўлини қўйиб, ўртоқчилик ёрдамини кўрсатмоқчи бўлди-ю, бу жиноят, қалбакилик билиниб қолиб, студент институтдан ҳайдалди. Шундан кейин у студентнинг кўзи очилгандир дерсиз. Йўқ, кўзи бутун очилмади, ярим очилди. Ўртоғи уни шу қадар заҳарлаган эканки, у касалманд, карахт одам аҳволига тушиб, ўқиш ҳам, иш ҳам ёқмайдиган бўлиб қолди. Унга энди ота-онанинг уришиши ҳам, насиҳати ҳам кор қилмайди. Ота-она ўғлининг келажаги ҳақида ташвишда. Мана ёмон ўртоқнинг болага ва унинг оиласига етказган ташвиши, фожиаси.

Ёшларимиз орасида гоҳо учраб турадиган мана шундай тарбиябузар, ўртоқчиликка доғ туширадиган ёмон хулқли ёшларнинг хатти-ҳаракатларидан огоҳ бўлиб туриш керак. Ўзига ҳам, оилага ҳам, жамиятга ҳам фойда келтирмай, ёмон йўлга кирган ёки ўтмишдаги бойваччалардек ота-она ҳисобига яшаб кўчама-кўча санқиб юрадиган айрим бебошлар ҳозирги замон ёшларига иснод келтиряпти. Бизнинг келажагимиз бўлган ёшлар орасида жамиятимиз учун яроқсиз одам бўлмаслиги керак. Жамиятимиз, партия ва ҳукуматимиз шуни талаб қилади.

Яқинда КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган идеология ходимларининг Бутуниттифоқ кенгашида меҳнаткашларни, айниқса ёш авлодни маънавий тарбиялаш вазифаси ҳозирги вақтда биринчи навбатдаги масала эканлиги таъкидланиб, бутун жамоатчилик ёшларни меҳнат ва турмушда тўғрилик, ҳалоллик, чинакам ўртоқчилик руҳида тарбиялашга чақирилди.

Ёшларимиз тарбиясига эътибор катта. Уларнинг орасида учрайдиган айрим бузуқиларга «Ёшлик — бебошлик-да» деб бефарқ, беларво қарамаслигимиз, бу бебошликнинг олдини олишимиз керак. Бизнинг фарзандларимиз гўдаклигидан бошқарилади, янгича тарбияда камол топади. Бизнинг замонамизда ёшлик — бебошлик эмас!

Ўткир РАШИД.

КОЛХОЗ ҚИШЛОҒИНИНГ АЖОЙИБ КИШИЛАРИ

ОҚШУНҚОР

СССР—50
ҚИРҒИЗИСТОН ҲАФТАЛИГИ

Қайси ойлар чўпон учун қийин дамлардан ҳисобланади? Бу саволга ким бўлмасин қўзилатиш даври дея жавоб қилади. Бу дамларда чўпон вақт билан ҳисоблашмайди, уйқудан, ҳузур-ҳаловатдан воз кечади. Айрим отарлардагилар дам олишга вақт топишмаса, ҳордиқ чиқаришга Бозилбек Айтбоевнинг сира қўли тегмайди, унинг совлиқларидан аксарият кўпчилиги мана неча йилдирки эгиз қўзиламоқда.

Ўтган йили у ҳар юз бош совлиқдан 160 тадан қўзи, ҳар бир қўйдан 5,5 килограммдан жун олди.

— Қани, оқсоқол, бундай муваффақиятларга қандай қилиб эришяпсиз? — дея сўрадим ундан.

— Вақтинг бўлса менинг ёнимда бир кеча-кундуз бўлсанг, айрим нарсаларни билиб оласан.

Бозилбекнинг ёш, чаққон ёрдамчиси Ўскен Асанов менга оқ халат келтириб берди ва ўша кундан бошлаб чўпонлар ҳаётини ўрганишга киришдим.

— Ана у қопни ол, — деди Айтбоев менга қараб озуқа омборига кирганимизда.

Қоплар айтарлик тўла бўлмаса-да, дон солингани учун қоплар вазминрок эди. Бозилбек эллик ёшлардан ўтганига қарамасдан қоплардан бирини елкасига даст кўтариб жўнади, бизлар ҳам унинг кетидан биттадан дон солинган қопни орқалашдик. Уларни онасидан ажратилган қўзилар ётган жойга келтирдик.

Мен бу ишлар билан банд бўлаётганимда Бозилбек қаёққадир кетиб, донни тақсимлаб бўлганимдан кейингина пайдо бўлди.

— Ишларинг бўлдими? Яхши, қани бўлмаса юр атала ташиймиз. Ўн икки литрли челакка қуйилган аталани масофаси анчагина бўлган ерга ташиш ва уни расамади билан қўзиларга тарқатиш керак... Ҳали аталани тарқатиб бўлмасимиздан пичан келтиришиб қолишди. Қўлларимизга паншаха олишиб, пичанни туширдик-да, қўйларга солиб чиқдик. Кейин охурларни тозаладик, супурдик. Кейин...

Ҳаш-паш дегунча қош қорайибди. Ишларни тамомлаб бўлганимиздан сўнг шивалаб ёғаётган ёмғирда чўпоннинг уйига жўнадик.

— Сизни роса овора қилдикми? Чарчамадингизми? — дея сўради Бозилбекнинг хотини Бегимбиби менга раҳми келдими ёки истеҳзо билан кулдими, билмадим. У ҳам бизлар билан баббаравар ишлади, лекин биздан бирор соат илгари уйига кетган эди, қарасам шу оз вақт ичида овқат тайёрлабди, уйни саранжом-саришта қилибди, болаларини ювиб-тараб, кийинтирибди ва овқатлантиришга улгурибди, бизлар учун эса дастурхон тузаб қўйибди.

— Унча чарчамадим дедим чарчоғимни билдирмасликка ҳаракат қилиб. Лекин чарчаганлигим ўзимга билиниб турибди, чунки оёқ-қўлимни қимирлатишга мадорим деярли етмасди.

— Унча чарчамадим дейсанми? Жуда соз. Ундай бўлса овқатланиб бўлганимиздан кейин бирор ярим соат айланиб келамиз. Ана кўряпсанми, шунқоримни айлантириб келишим керак.

Қоронғу бурчакда калта чилвирга боғлаб қўйилган шунқор мудраб ўтирарди.

— Меҳмон келган куни уйда ўтирсангиз бўлмайдими? Қушингиз бир кун кўчага чиқмаса-чиқмас, — деди Бегимбиби.

— Баъзан ўйламасдан гапирасанда онаси. Олғир қушни ҳам тарбиялаш кийин, худди болага ўхшайди. Ўн болани тарбиялаб, ўстириб бунинг нималигига ҳали ҳам тушунмасанг... Бунақанги қушларни сайр эттиришни томоша қилиш шаҳарликларга ёқиб тушади.

Бейшек дарёси соҳилида анча вақт сайр қилиб юрдик, қуш эса эгасининг қўлида бамайлихотир ўтирарди. Айтбоев бўлса бургутлар, лочинлар тўғрисида, уларнинг характерларини, кейин овчиликнинг гаштлари ҳақида завқланиб гапириб берарди.

— Депутатлик ишлари билан шаҳарга кетганингизда қушларингизнинг ҳоли нима кечади? — деб сўрадим унинг Қирғизистон ССР Олий Советининг депутати эканлигини билиб.

— Бегимбиби қарайверади, яхши таниб қолган, — деди у. Эрталаб чўпонлик сирлари тўғрисида сўраганимда ҳам «Бегимбиби қарайверади уни, яхши таниб қолган» деган эди.

— Қўй-қўзилар эгасини танийди. Чунки, уларни мен ҳам, хотиним ҳам баббаравар парвариш қиламиз-да.

Қирғиз эпосининг қаҳрамони Семетойнинг Оқшунқор бургути бўлиб, унга тенг келадиган қуш бўлмаган экан. Халқ ҳозир бирор кимсани ботир, деб атамоқчи бўлса, Оқшунқор дейдиган бўлиб қолган. Мен Бозилбекка қараб туриб: ҳақиқий Оқшунқор шу киши бўлса керак, деб ўйладим.

В. ЛАЗАРЕВ,
Киров районидаги «Бейшеке» колхози.

Саттор Жоналиев — Талас районидаги Чкалов номли колхознинг илғор чўпони. Йил сайин ҳар юз бош совлиқдан 145 тадан қўзи олишга эришмоқда. Коммунист чўпон ўтган беш йилликдаги муваффақиятлари учун Октябрь Революцияси ордени билан мукофотланган. Суратда: пешқадам чўпон С. Жоналиев.

Ю. Кавинов фотоси.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«КИЧКИНТОЙЛАРГА МУНОСАБАТ ШУМИ?»

Газетамизнинг шу йил 5 июль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада Хатирчи районида болалар боғча ва яслиларига эътиборсизлик билан қаралаётгани танқид қилинган эди. Мақола юзасидан район партия комитетидан қуйидагича жавоб олинди:

Мақола колхоз раислари, совхозларнинг директорлари ҳамда ташкилот ва муассасалар раҳбар ходимлари, бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг иштирокида ўтказилган бюро йиғилишида муҳокама қилиниб, унда келтирилган фактлар тўлалигича тасдиқланган.

Ҳозир районда 20 та доимий болалар боғчаси ишлаб турибди. Улардан 9 таси янгидан ташкил этилган колхозлараро мактабгача муассасага бирлаштирилган. Ленин номли, «Коммунизм» колхозларининг раҳбарларига доимий болалар боғчаси ташкил этиб, уни шу йилнинг 1 августигача ишга тушириш топширилди, Шунингдек, Киров номли, Чкалов номли колхозларнинг раҳбарларига доимий боғчаларни марказлаштирилган мактабгача болалар муассасасига бирлаштириш юклатилди.

Болалар муассасалари ишига эътиборсизлик билан қаралганликлари учун «Коммунизм» колхози партия ташкилотининг секретари Қувондиқов, «Москва» колхозининг парткоми Ҳакимов ўртоқлар огоҳлантирилди.

Район партия комитети болалар муассасалари ишидаги камчиликларни тугатиш юзасидан бундан кейин ҳам барча чора-тадбирларни кўрадилар.

САЙЕР

ПАХТАКОР

Пахтакор дейдилар халқим
номини
Асл деҳқон дейлар,
пахтакор-уста.
Ҳалол қилиб ейди доим нонини
Гур очилар меҳнати кузда.
Баҳор энди юзин очиб ё очмай
Далага чиқади,
ер ишлайди, ер.
У меҳрин сочади қуёш нур
сочмай,
Ерни яшнатади,
чўлни гулла, дер.
Мотор гувиллайди,
Тинчимас юрак.
Томирда қон урар,
далада меҳнат.
Меҳнат бу!
Мардлик бу!
Эмасдир эрмак,
Ҳавас эмас,
Олий муҳаббат!
Шундан қуёшнинг ҳам ёниши
ўткир,
Шундан дарёмизнинг мавжи
ҳам тинсиз.
Шундан Пахтакорга деса ўтга
кир,
Киради,
сўраб ҳам ўтирмай: — кимсиз?!
Пахтакор!
Оддий ном,
ишчидай камтар.
Фазокордай жаранг таралади
кўкдан!
Ҳар юрак уришда
шеър қилиб қайтар
Дейман уни,
чунки у шеърдай ўктам!
Ёз бўйи тер тўкар у гул
ундириб,
Меҳнатни меҳнатга этиб
пайваста.
Кузда очилганда пахта барқ
уриб,
У тутар олтиндан буюк
гулдаста!

ОНА МЕҲРИ

(ЎТМИШ ҲИКОЯСИ)

Афсонага кўра лайлатулқадр йилда бир бор учиб ўтар эмиш. У ўтаётган тунда нимаки қўлда тутилган бўлса олтинга айланиб қолармиш.

— Эгачи, ғафлатда қолманг
бехабар,
Лайлатулқадр ўтармиш қоқ
ярим тунда!
Шипшиди қўшниси.
Она муштипар —
Кўзидан ёш силқди аччиқ
тутундай!
Бешик тепасига борди-ю
чўкди.
Кўксини тутқазди:
— Тўйиб ол, болам!
Гиргиттон бўлди у,
Юз бир қад букди,
Манглайи устида ёй тортди
алам.
Хавотир,
Безовта,
Ахир кенжаси
Чилласи чиққан йўқ,
чакаги очиқ.
Лайлатулқадр агар ўтса
кечаси:
«Болам қўлда бўлса...»
Ох чекар аччиқ.
«Болам қўлда бўлса...»
қўрқади она,
«Олтинга айланиб қолса»,
куяди.
Бешиги бошида бўлиб
парвона.
Болага суқланиб қараб қўяди.
Тун чўкди.
Биғиллаб йиғлайди бола,
Бола у,
Тамшаниб мамма сўрайди.
Олисдан онаси чекади нола,
Оббовлаб
овутиб
кўради.
Бола овунмайди,
Чинқириб йиғлар,
Лайлатулқадрла қанчалик
иши.
Онанинг кўксини ўяди тиғлар,
Ханжардай санчилар гўдак
нолиши.
На чора,
бешикни тебратолмас у.
Оғзига мамма ҳам сололмас
қозир.
Болага қўшилиб йиғлайди
дув-дув,
Қўрқувдан вужуди титрайди
дир-дир!
Турмуш муштини ҳам,
турмуш эртагин
Хўп тотиб ўртанган,
Дол бўлган қадди.
Шу топда,
биғиллаб ётган гўдагин
Олтин
бўлиб
қолишидан
қўрқади.

Чет эллик кишилар Ўзбекистон ҳақида

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

«Ўзбекистон билан танишиб чиқишимиз ленинча миллий сиёсат нимадан иборат эканлигини, Совет Социалистик республикаларининг ихтиёрий иттифоқи қандай афзалликларга эга эканлигини яхшироқ тушуниб олишимизга ёрдам берди». Бу гапларни Деҳли университетининг профессори Г. Ж. Рама Рао айтди. У раҳбарлик қилган Ҳиндистон студентлари ва ёшлар ҳаракати арбоблари делегацияси чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятининг меҳмони сифатида республикамиз бўйлаб йигирма кун сафар қилди.

Делегация аъзолари совет кишиларининг ҳаётини зўр иштиёқ билан ўргандилар. Улар Янгийўл районидаги Ленин номли колхозда пахтакорлар хонадонида икки кун меҳмон бўлдилар. Меҳмонлар Тошкент, Самарқанд, Бухоро ва бошқа шаҳарлар билан батафсил танишдилар. Улар Совет мамлакатидаги тенгқурлари билан учрашиш ва суҳбатлашиш учун кўп вақт сарф қилдилар.

Ҳаётнинг ҳамма соҳаларида Ўзбекистон қўлга киритган жуда катта муваффақиятлар, — деди делегация бошлиғи, — бизни ҳайратда қолдирди. Бу муваффақиятлар совет халқларининг маҳкам ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдами туфайли қўлга киритилганлигига амин бўлдик. Биз Ўзбекистонда совет республикалари ҳамкорлигининг самараларини ўз кўзимиз билан кўрдик. Совет Иттифоқидаги барча миллатлар тенг ҳуқуқли бўлиб, ўзларини ягона оиланинг аъзолари деб билганликлари ажойиб бир ҳолдир. Тошкентда барча совет республикалари томонидан барпо этилган янги уй-жой кварталлари бу дўстликдан далолат бериб турибди.

Г. Ж. Рама Рао совет кишиларининг жаҳондаги барча халқлар билан тинч-тотув яшашга астойдил интилаётганликлари, уларнинг Ҳиндистонга нисбатан дўстона муносабатлари менда ва ҳамроҳларимда кучли таассурот қолдирди, деб таъкидлади. — Биз, — деб уқтириб ўтди делегация бошлиғи, — кўрганларимиз тўғрисида ватандошларимизга зўр хурсандчилик билан сўзлаб берамиз. Бизнинг ватандошларимиз Совет Иттифоқининг яқинда ўтказиладиган юбилейини иштиёқ билан кутиб олмоқдалар.

(ЎзТАГ).

СПОРТ

ХАБАРЛАР

Байрамлар шарафига

12 августда нишонланадиган Бутуниттифоқ физкультурачилар куни ва 26 августда тантанали тарзда очиладиган Мюнхен Олимпиадаси ўйинлари катта спорт байрамига айланади. Бутун мамлакатимизда ГТО норма ва талаблари бўйича оммавий мусобақалар, спартакиадалар, кўрик-конкурслар ўтади. 31 июль куни ГТО физкультура комплекси бўйича Бутуниттифоқ советининг йиғилишида қабул қилинган қарорда физкультура ва спортни янада ривожлантириш тадбирлари белгиланди.

Йиғилишда Украинада ГТО комплексини жорий қилиш соҳасида олиб борилаётган ишлар тўғрисида ГТО комплекси бўйича республика советининг раиси, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал-майор А. Недбайло доклад қилди. Йиғилишда шунингдек, йил охиригача ГТО комплекси бўйича қилинадиган ишлар плани тасдиқланди.

«Коммунизм» чўққисида

Помир тоғининг баҳаво Фортамбек музлиги. Бу ердан «Коммунизм» чўққисининг манзараси элас-элас кўзга ташланади. Баландликка интилаётган альпинистлар кўринади. Улар — юбилей альпиниадасининг иккинчи отряди вакиллари. Бу альпинистларга хизмат кўрсатган спорт мастери А. Овчинников раҳбарлик қилмоқда. Альпинистларнинг ана шу коллективи Совет Иттифоқининг энг юксак «Коммунизм» чўққисини забт этди. Спорт мастери В. Шатаев бошлиқ биринчи отряд альпинистлари ҳам бу чўққига тўртинчи бор чиқди.

СССРнинг 50 йиллиги шарафига халқаро альпиниада қатнашчилари 7495 метр баландликдаги «Коммунизм» чўққисига бориб етдилар. Улар бу ерга СССР герби ва қардош республикалар байроқларини ўрнатдилар.

Майдон эгалари ғолиб

Ўтган душанбада Москвада Марказий армия спорт клуби командаси билан Ленинграднинг «Зенит» командаси куч синашди. Ўйин армиячиларнинг устунлиги билан ўтди. Улар чиройли ўйинлар кўрсатдилар. Учрашувда армиячилардан Теллингер 23-минутда, Дударенко 87-минутда ленинградликлар дарвозасини ишғол этдилар. Ўйин майдон эгалари — ЦСКА командаси фойдасига 2:1 ҳисобида тугади.

Студент-шахматчилар ғалабаси

Австриянинг Граца шаҳридаги жаҳон студент-шахматчилари олимпиадасида мамлакатимиз вакиллари ғалаба қозондилар. Совет Иттифоқи командасида тўрт гроссмейстер — Анатолий Карпов, Владимир Тукмаков, Юрий Балашов ва Рафаэль Ваганян, икки спорт мастери — Михаил Подгаец билан Юрий Аникаев ўйнадилар. Студент-шахматчилар жаҳон олимпиадасида СССР командаси 28,5 очко олиб биринчиликни эгаллади. Венгрия, ГФР, АҚШ, Болгария командалари кейинги ўринларни олдилар.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

Жанубий Вьетнам. Мамлакат шаҳарларида ёшларнинг Тхиеу қўғирчоқ режими ва бу режимнинг океан ортидаги хўжайинларига қарши ҳаракати кенг авж олмоқда. Қўғирчоқ ҳукумат қўшинларининг солдатлари ватанпарварларга қарши қурол кўтаришдан бош тортиб, кўнгилли равишда халқ томонига ўтмоқдалар. Суратда: қўғирчоқ ҳукуматининг собиқ солдатлари миллий-озодлик ҳаракати жангчиларига қурол-яроғларини топширмоқдалар.

ВИА—ТАСС фотоси.

Ольстердаги ашаддий тескаричи унсурлар гражданлик ҳуқуқи учун курашчиларни тобора қисувга олмоқдалар. Маъмурларнинг йўл қўйиб бераётганлигидан фойдаланиб, тинч аҳолини хонавайрон қилмоқдалар. Суратда: ана шу экстремистлар отряди. Ҳарбийча кийими, қора кўзойнаги, башарасига ёпинғич тўсиб олгани — буларнинг ҳаммаси машъум ташкилотнинг белгисидир.

Камера Пресс—ТАСС фотоси.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИ ЖАНГЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Жанубий Вьетнамдан олинган хабарларга қараганда, Куангчи шаҳри районида жанглар яна кучайиб кетган. Бир мунча мажақланган десант бўлинмалари ўрнига шошма-шошарлик билан бу ерга ташланган сайгонлик денгиз пиёдалари Жанубий Вьетнамдаги ана шу шаҳарнинг қадимий қалъасини эгаллашга беҳуда ҳаракат қилдилар. Америка бомбардимончи самолётларининг ёпирилиб қилган ҳужумлари ҳам, тўпларнинг мадади ҳам уларга ёрдам бермади.

Жанубий Вьетнам озодлик кучлари Жанубий Вьетнамдаги энг йирик шаҳарлардан бири бўлган Хюэ шаҳри атрофида жойлашган ҳарбий базаларга ўтган кунлар давомида зарба беришни давом эттириб, душманга анчагина талафот етказдилар.

ХАНОЙ, 31 июль. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг Ташқи ишлар министрлиги баёнот берганлигини бугун Озодлик матбуоти агентлиги хабар қилади. Бу баёнотда Куангчи шаҳридаги қадимий қалъа ваҳшиёна бузилганлиги учун АҚШ қаттиқ қораланади.

Баёнотда Жанубий Вьетнамдаги агрессив урушни, шунингдек ВДРга қарши уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатиш, Вьетнам масаласи юзасидан Париждаги кенгашда музокараларни жиддий олиб бориш талаб қилинади.

ПАРИЖ, 31 июль. (ТАСС). Жанубий Вьетнам халқ озодлик кучларининг жангчилари Сайгондан атиги 15 километр нарида жойлашган қўғирчоқ қўшинларнинг позицияларига бугун ҳужум қилиб, душман устига мина ва снаряд ёғдирдилар.

ХАНОЙ, 31 июль. (ТАСС). Озодлик матбуоти агентлиги бугун қуйидагиларни хабар қилди: Митхо вилоятида ҳаракат қилаётган ватанпарвар кучлар 22 июлга ўтар кечаси Меконг дарёсида душманнинг бир ҳарбий кемасини чўктириб юбордилар. Бу кемада бир ротага яқин Сайгон пиёда аскарлари бор эди.

Озодлик кучлари 10 июлдан 27 июлга қадар Биньдинь вилоятида олиб борган жанглар чоғида душманнинг 1100 дан кўпроқ солдат ва офицерини сафдан чиқардилар. Ватанпарварлар Гоконг вилоятида Сайгондан 48 километр жанубда жойлашган Сайгон қўшинларининг ротасига ҳужум қилиб, унга анча талафот етказдилар. Американинг вилоятдаги катта маслаҳатчиси подполковник Рудольф Кайзер ўлдирилди.

ХАЛҚАРО МАВЗУДА

АНГЛИЯ ИШЧИЛАРИ ЗАРБА БЕРМОҚДАЛАР

Британия докерларининг беш раҳбари Пентонвил қамоқхонасидан озод қилинганидан кейинг Хит бошлиқ консерваторлар ҳукумати ички сиёсатининг танглиги янги даврга кирди.

Консерваторларнинг ўзлари ишчиларга қарши қабул қилинган ва касаба союзларини меҳнаткашлар манфаатларини ҳимоя қилишнинг синалган қуроли бўлган забастовка ҳуқуқидан маҳрум қилиш мақсадини кўзловчи «саноатдаги муносабатлар тўғрисида»ги қонунни қандай бўлсада амалга оширишга киришиб, шу тариқа танглики кучайтириб юборганликлари энди ҳаммага маълум. Шу йўл билан ҳукумат шу йилнинг ўзида неча марталаб мағлубиятга учраган бўлса ҳам мамлакатдаги касаба союз ҳаракатини ўз буйруғига бўйсундиришга яна уриниб кўрди. Пентонвил қамоқхонасидаги 5 кишини озод қилиш учун бошланган кураш куч синаш курашига айланиб кетди.

Ҳукумат маъмурлари портлардаги ишчилар кўплаб бўшатилаётганлигига қарши кураш олиб бораётган докерларнинг раҳбарларини камоққа олганида ишчилар буни ошкора иғвогарлик деб билдилар. Шундан кейинги воқеалар қуюндек шитоб билан кенгайиб, кучайиб бораверди. 21 июль куни 26 минг докер ишни тўхтатди. Орадан бир кун ўтгач мамлакатнинг ҳамма докерлари иш ташладилар. Портлардаги иш тўхтаб қолди. 26 июлга ўтар кечаси аэропортларда ҳам иш тўхтатилди — Англия пойтахти билан ташқи дунё ўртасидаги ҳаво алоқаси узилди. Лондондаги Хитроу аэропортининг ишчи ва техниклари, Лондон автобусларининг ҳайдовчилари, Жанубий Уэльс ва Йоркшир шахтёрлари, «Бритиш лейланд» ва «Роллс-ройс» заводларидаги автомобилсозлар докерлар билан бирдамлик забастовкасига қўшилдилар.

Ўтмишда энг ҳал қилувчи дамларда меҳнаткашларнинг манфаатларига хиёнат қилиб, корпорациялар ва маъмурлар билан тил бириктириб келган Британия тред-юнионлари конгресси раҳбарларига консерваторлар ҳукумати боғлаган умид ҳам пучга чиқди! Танглик бошланган пайтда тред-юнионлар конгрессининг раҳбарлари «касаба союзлари билан корхона эгаларининг иқтисодий ҳамкорлиги» масалалари юзасидан Хит билан музокаралар олиб бораётган эдилар. Қаҳр-ғазаб тўлқини шу қадар кучайиб кетдики, натижада тред-юнионлар конгрессининг бош кенгаши музокараларни тўхтатиб, ҳукумат олдига: докерларнинг беш раҳбари озод қилинмаса, 31 июль куни мамлакатда ялпи забастовка ўтказилади, деган талабни қўйишга мажбур бўлди. Шу вақтга келиб Англиядаги иш ташловчилар сони бир ярим миллион кишига етган эди. Тред-юнионлар конгрессининг меҳнаткашлар ҳаракати билан мустаҳкамланган талаби таъсир ўтказмай қола олмади: ҳукуматнинг сигнали билан «саноат трибунали» беш докерни Пентонвил қамоқхонасидан бўшатиб юборди.

Англия ҳукумати ён беришга мажбур бўлди. Лекин у касаба союзларининг «саноатдаги муносабатлар тўғрисида қонун» деб аталган бемаъни қонунни бекор қилиш тўғрисидаги асосий талабини қондиргани йўқ. Шунинг учун ҳам Англия ишчилар синфи курашни давом эттирмоқда.

ЯПОНИЯ—АМЕРИКА МУЗОКАРАЛАРИ

Япониядаги Фудзияма тоғи этагида жойлашган чоғроқ курорт шаҳарчаси — Хаконэда Япония — Америка савдо-иқтисодий ишлари комиссияси 25 июлдан 29 июлгача мажлис ўтказди. Мажлис қатнашчилари АҚШ билан Япония ўртасидаги иқтисодий зиддиятларни юмшатишга, бу зиддиятларнинг ўсиб, капиталистик дунёдаги иккита энг катта давлат ўртасидаги ошкора савдо жангига айланиб кетишига йўл қўймасликка интилдилар. Валюта-молия танглиги исканжасига тушиб қолган Вашингтон Вьетнамдаги авантюрага қилинаётган катта харажатлар бу мушкулотни янада кучайтирётганлиги сабабли ҳозир танглининг асосий оғирлигини ўз иттифоқчилари, аввало, Япония зиммасига юклашга имкон берадиган йўлларни зўр бериб қидириб топишга уринмоқда. Америка империализми Японияни Осиё қитъасида ва Тинч океан ҳавзасида ўзининг асосий шериги деб ҳисобламоқда. Ана шу шерикчиликни мустаҳкамлаш мақсадида АҚШ Окинавани Японияннинг маъмурий контроллиги остига қайтариб берди. Бунинг эвазига Сато ҳукумати Америка — Япония хавфсизлик шартномасини узайтирди. Шу тариқа АҚШ ер юзининг шу районидаги миллий-озодлик ҳаракатига қарши қаратилган ҳарбий-сиёсий ҳамкорликка Японияни яна ҳам яқинроқ тортишга интилди.

Лекин буларнинг ҳаммаси айниқса савдо-сотиқ соҳасидаги Япония — Америка зиддиятларини бўшаштира олмади. Япония монополиялари ўз молларининг рақобатга бардош бериш қобилиятига таяниб Америка корпорацияларининг позицияларига ҳатто АҚШнинг ички бозорида ҳам ҳужум қилишни давом эттирмоқда. Бу йил АҚШ билан савдода Японияннинг актив сальдоси 3,8 миллиард долларга етади. Хаконэдаги учрашувда Америка томони Япониядан Америка молларини импорт қилишни кўпайтиришни ва экономиканинг асосий тармоқларига Америка капиталининг суқулиб кириб олиши учун эшикларни кенгроқ очиб қўйишни талаб қилди. Япония делегацияси Япония маҳсулотларини АҚШга олиб бориш соҳасидаги бир қанча чеклашларни олиб ташлаш тўғрисида муқобил талабларни ўртага қўйди. Пировард натижада томонлар ўз позицияларини қайд қилишдан нарига ўтмадилар. Бу эса, иккала мамлакат ўртасида жуда кучли зиддиятлар борлигидан дарак беради. Японияннинг янги бош министри Танаканинг президент Р. Никсон билан Гавайя оролларида 31 август, 1 сентябрда ўтказиладиган учрашувида бу зиддиятлар яна кўриб чиқилади.

С. ЛОСЕВ. (ТАСС).

МИТТИ ЖОСУСЛАР

«Мана, армонда қолманг, олиб қолинг, митти жосусларга келиб қолинг! Энг сўнгги мукаммал конструкцияси булар! Бундай аппаратларни ҳеч қаердан тополмайсиз!»

Ғарбий Германиянинг Майнц шаҳридаги «Электроцинн» фирмасининг эгаси Герберт Крюгер ўз корхонасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларини ана шундай шов-шув билан харидорларга мақтаб сотмоқда.

Бу капиталистик дунё иллатларидан бири сифатида кўпчиликни ажаблантирмаслиги мумкин. Бироқ, разилликнинг бунчалик ҳаддан ошиши ҳам мумкин эмас-ку, ахир. Чунончи, мутахассисларнинг ҳисоблаб чиқишларига қараганда Ғарбий Германияда ўзига билдирмай одамларнинг гапини эшитиб олишда, уларнинг сўзларини ёзиб олишда 150 мингдан ортиқ кичик микрофонлар кечаю кундуз ишлатилиб турибди. Бундай микрофонлар шунчалик кичкинаки, уларни ҳатто авторучка ичига, тугмача орасига, папирос мулдонига, телефон аппаратига ва бошқа буюмларга бемалол жойлаштириш мумкин. Шунинг учун бу аппаратларни шуҳрати кенг тарқалиб кетди. Бу аппарат ҳатто «каналар» деб ном олди. Герберт Крюгернинг ўзи эса, «Ғарбий Германия митти жосусларининг отаси» деб лақаб олди. Герберт бунинг учун инженерлик тайёргарлигини нацистлар даврида ҳарбий саноат корхоналарида ишлаб юрган чоғларда олган эди. «Катта хизматлари учун» қуролланиш бўйича гитлерчи министр Шпеернинг ўзи унга тилла портсигар инъом этган экан, Крюгер ҳозирги кунгача ўша пайтда олган инъоми билан фахрланиб юради.

— Крюгер корхонасининг «маҳсулоти»дан кимлар кўпроқ манфаат кўрмоқда ва кимлар бу аппаратларни харид қилмоқда? — деб савол бериши мумкин ҳурматли газетхон.

Крюгер маҳсулотидан аввало корхона эгалари кўпроқ фойдаланмоқдалар. Улар ана шу митти жосуслар орқали ўз рақобатчиларининг иши билан, нима билан шуғулланаётганликлари билан хабардор бўлиб турадилар. Бундан ташқари корхона хўжайинлари ўз қўлларидаги ишчи ва хизматчилари нималар тўғрисида суҳбатлашишларини ҳам билиб туришда митти жосуслардан фойдаланмоқдалар.

— Корхона эгалари, — деб ёзади Мюнхен криминологи Франк Арнау, — электрон митти аппаратларни борган сари кўпроқ ишлатмоқдалар, улар кишиларнинг ички дунёсидаги барча сирларни билиб олишдан ҳам ўзларини тиймаётирлар. Мабодо бирор кимса мавжуд сиёсатга зидроқ гап айтгудек бўлса, дарҳол ишдан ҳайдаладй ёки бошқа чора билан жазоланади.

Гамбургда чиқадиган суратли журналнинг сўнгги сонларидан бирида митти жосуслар, яъни «каналар»нинг тарқалиш доираси янада кенгайиб бораётганлиги ҳақида гап боради. Журналнинг ёзишича, кишиларнинг ички дунёсидаги сирларини эшитиб олишга бўлган интилиш бошқалар қатори Қўшма Штатларни ҳам ғоятда қизиқтириб қўйган. Электрониканинг бунчалик тез суръатлар билан тараққий этиши туфайли энг кичик элементларни ҳам ишлаб чиқариш имконияти туғилмоқда, аслда булар олий мақсадларга ишлатилиши лозим. Лекин булар туфайли яна бечора оддий одамлар ўз турмушларидаги энг зарурий ҳуқуқларидан ҳам маҳрум этилмоқдалар.

В. УКРАИНЦЕВ. (АПН).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

6 АВГУСТ КУНДУЗ СОАТ 3 ВА КЕЧ 8 ДА
7 АВГУСТ КЕЧ СОАТ 8 ДА

СССР ТАШКИЛ ТОПГАН КУННИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

СЕВИМЛИ ХОНАНДАЛАР ДАВРАСИ

ҚОНЦЕРТДА ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Тамара ЮНУСОВА, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Жуманазар БЕКЖОНОВ, Комтар ОТАБОЕВ, Ўринбой НУРАЛИЕВ, Дилбар АБДУЛЛАЕВА;

Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Шерали ЖЎРАЕВ, Дадахон ҲАСАНОВ, Ҳасан ЙЎЛДОШЕВ, Зайнобиддин ЮСУПОВ, Ғуломжон ҒОФУРОВ, Абдуллажон ҒОФУРОВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Одилжон ОХУНЖОНОВ.

Программани — Ғулом ТОЖИ-АЪЛОЕВ олиб боради.

Билетлар сотилмоқда.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ. 10.50 — Кўрсатувлар программаси. 10.55 — «Полвон ва масхарабоз» бадиий фильми. 12.30 — МОСКВА кўрсатувлари. 17.55 — ТОШКЕНТ. Кўрсатувлар программаси. 18.00 — Кичкинтойлар учун эшиттириш. 18.30 — Мактаб кутубхона фонди. 19.00 — Ахборот программаси. 19.15 — МОСКВА. Рангли телевидение: Футбол бўйича СССР биринчилиги учун «ТОРПЕДО» (Москва) — «ДИНАМО» (Москва) учрашуви. Ўйиннинг иккинчи ярми (ёзиб олинган). 20.30 — ТОШКЕНТ. Ахборот программаси. 20.45 — КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга! деган эшиттириш. 22.00 — МОСКВА. 22.30 — ТОШКЕНТ. «Марҳабо талантлар» ҚҚАССР бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти (такрорий кўрсатув).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.15 — МОСКВА кўрсатувлари. 19.15 — ТОШКЕНТ «Старшеклассник» программаси. 19.55 — Фильм-концерт. 20.30 — МОСКВА кўрсатувлари.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ. 20.00 — «Учовлон» бадиий фильми. 21.40 — Телевизион спектакль. 22.45 — Фильм-концерт.

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 7.40 — Танбур тароналари. 8.25 — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Ҳ. Қодирова ва О. Алимахсумов ижросида қўшиқлар. 9.30 — «Ер ва эл» радиожурнали. 11.15 — КПСС — коммунизм қураётган совет халқининг курашда синалган ва чиниққан авангарди. 11.30 — Фортепьяно пьесалари. 12.15 — «Музыкальная жизнь» журнали саҳифаларида. 13.30 — Опереттлардан рақслар. 16.10 — Музикали эшиттириш. 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 18.00 — Партия ходими минбари. 18.10 — Тамара Чебан куйлайди. 18.40 — Спорт эшиттириши. 19.20 — Қозоқ куйлари. 20.00 — «Ўзбекистон ишчиси» ва саноат ходимлари учун концерт. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. 22.15 — В. Мейен. «Ассалом келажак» (кантатаси. 22.40 — Шеърият кечаси. 23.10 — Дам олиш концерти.

КИНО

Ёмон ҳаводан яхши нима бор? — «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Месс фермасининг сири — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Афсунгар пойгачи — ҲАМЗА номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Сен, мен ва кичик Париж — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Ҳориган отларни ўлдиришади, шундай эмасми? — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кундуз ва кечқурун).

Садоқат — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

«Хольцауге» операцияси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кулгили қиз — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Менинг исмим масхарабоз — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Ёмон об-ҳаводан яхши нима бор? — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ҳориган отларни ўлдиришади, шундай эмасми? — «ХИВА».

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

ЁЗГИ БИНОДА
(кеч соат 8 яримда).

5/VIII да — ҲАЛИМА.
6/VIII да — ТОҒ ГУЗАЛИ.
7/VIII да — ТОШБОЛТА ОШИҚ.

ҚИШКИ БИНОДА
(кеч соат 8 да).

9/VIII да — ХОТИНИМНИНГ ЭРИ.
10/VIII да — ФАРҒОНА ТОНГ ОТГУНЧА.
11/VIII да — МЕНИНГ ЖАННАТИМ.
12/VIII да — ЛАҚМА.
13/VIII да — ПАРАНЖИ СИРЛАРИ.
14/VIII да — ЖОН ҚИЗЛАР.

Билетлар сотилмоқда.

Коллектив бўлиб кўриш учун: 44-31-61, 44-20-54, 44-30-01 44-26-21 телефон номерлари бўйича заявкалар қабул қилинади.

ЖИЗЗАХ ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ

1972-1973 ўқув йили учун кундузги ва сиртқи бўлимга

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти умумтаълим мактаблари учун бошланғич синф ўқитувчилари ва саккиз йиллик мактаблар учун жисмоний тарбия ўқитувчилари тайёрлайди.

Билим юртига ёши 30 дан ошмаган, 10-синфни тўлиқ тамомлаган йигит ва қизлар қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ: 8-синфни тамомлаганлар учун 4 йил; 10-синфни тамомлаганлар учун 2 йилу 10 ой; жисмоний тарбия ўқитувчилари тайёрлаш группасига кирувчи 10-синфни тамомлаганлар учун 1 йилу 10 ой.

Бошланғич синф ўқитувчиси ихтисослигига кирувчи 10-синфни тамомлаганлар ва жисмоний тарбия ўқитувчиси ихтисослигига кирувчи 8-синфни тамомлаганлар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: ўзбек тили (диктант), математика-арифметика (оғзаки).

Жисмоний тарбия ўқитувчилари тайёрлаш группасига кирувчи 10-синфни тамомлаганлар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: ўзбек тили(диктант), тарих (оғзаки).

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, 10 синфни тамомлаганликлари ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, соғлиги ҳақида медицина справкаси (286-форма); 3х4 сантиметр ҳажмдаги 3 дона фотосурат.

Аризалар 10 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 11 августдан 25 августгача ўтказилади.

Билим юртига қабул қилинган ўқувчилар умумий тартибда стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Жиззах шаҳри, Педагогика билим юрти.

«СРЕДАЗСТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ 18-МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КОЛОННАСИГА

кенг профилдаги тракторлар машинистлари, «МАЗ» автомашиналари ҳайдовчи шофёрлар

КЕРАК

Ишнинг бир жойдан иккинчи жойга кўчиб юриш характерига эга бўлгани учун 30 процент қўшимча ҳақ ҳамда минтақа коэффициенти тўланади.

Йилига бир марта бепул темир йўл билети берилади.

Пролетар кўчаси, 4- уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюросига ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

СПОРТЛОТО

БАХТЛИ РАҚАМЛАР

1, 9, 18, 22, 26, 44

Волгоград шаҳрида 30 июлда ўтказилган «Спортлото»нинг 21-тиражида юқоридаги рақамларга ютуқ чиқди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ишлар бошқармаси коллективи катта референт Д. М. Маликовга онаси Зайнаб ИСАЕВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ —

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330 683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 332258, Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари —334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553, Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—65, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 55—35, Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.